

Загадкова кімната
Дреда Сей Мітчелл

Коли Ліза Кендал винайняла кімнату у вікторіанському маєтку в Північному Лондоні, то їй гадки не мала, що на неї чекає. У приліжковій шафі вона знаходить передсмертну записку, вочевидь залишену попереднім власником її кімнати. Стривожена відкриттям, дівчина вирішує довідатися, ким був чоловік і що привело його до самогубства. Орендодавці наполягають, що перед Лізою інших жильців у них не було. Та їм нема віри, особливо після чергової знахідки – записів небіжчика на стінах винайнятої кімнати. Пошук відповідей приведе дівчину на межу божевілья. Чи вистачить їй духу розплутати клубок загадок та брехні, а чи Ліза стане ще однією жертвою кімнати на винайм?..

Дреда Сэй Митчелл

Загадкова кімната

© Dreda Say Mitchell, 2019

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2022

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2022

* * *

Існує тільки те, чого нема.

Вільям Шекспір. Макбет.
Переклад Ю. Корецького

Пролог

Цього разу він і справді збирався це зробити.

На тумбочці біля ліжка стояли невідкоркована пляшка бренді й келих. Але цього разу йому не потрібно було стимулювати себе у штучний спосіб ані

алкоголем, ані транквілізаторами – ці останні він приймав був тоді, раніше, коли також збирався це зробити. В руках він тримав листа, в якому пояснював своє рішення. За ці роки й листів таких йому також доводилося писати чимало. Деякі були короткі, інші довгі. Деякі – ширі й лаконічні, в них він одразу переходив до справи. Інші – розлогі й плутані, в них він благав розуміння й співчуття в усіх одразу, зацікавлених і незацікавлених осіб. Багато цих листів так і zostалися недописаними – він полишав їх, коли до нього приходило розуміння, що насправді він не збирається цього робити.

Але цього разу він зважився. Справді зважився.

Йому не хотілося зводити очі, але він змусив себе глянути на мотузку, прив'язану там, угорі. Під нею стілець. Все було так просто. Зіп'ястися на стілець. Затягнути на шиї зашморг. І зробити крок. Кілька хвилин болю й паніки, а потім мотузка зробить свою справу, видушить з тебе життя. Більшість людей були б вдячними, якби перед смертю на них чекали всього-на-всього кілька хвилин болю.

Замолоду йому трапляло бачити чимало смертей. Кілька секунд агонії – то така дрібниця. А ще він читав, що коли вішаєшся, то впродовж тих останніх кількох хвиль, коли мозку вже бракує кисню, біль минає і ти просто безтурботно пливеш собі, відбуваєш у небуття. І саме цього він жадав найбільше.

Небуття.

В глибині будинку знову лунали роздратовані голоси, там люто сварилися. Він чув її крики, чув, як той, другий, горлав щось у відповідь. Чому б їм не постуляти пельки? Чому не подарувати йому ці останні кілька дорогоцінних хвилин спокою, на які він заслуговував, – перш ніж він покине цей світ назавше?

Будинок знову огорнула тиша.

Він сів на ліжку й потягнувся по пляшку бренді. Кілька ковтків лиха не накоять. Він не прагнув відчуття хмільної бравати – просто хотів прогнати холод, який засів там, усередині. Він наповнив келих по вінця, потім знову звів очі на зашморг, цмулячи пекучу рідину. Відтак знову налив собі бренді. Й тільки зробивши це втретє, збагнув, що коїть.

Все відбувалося точнісінько так само, як тоді, у попередні рази. Він знову напивався як чіп. Ладний на все, аби лиш не робити того, що намірився. Відсунувши вбік пляшку й келих, він обережно поклав обіч з ними листа й звівся.

Ледь заточуючись під впливом алкоголю, він здолав кілька кроків, що відділяли його від стільця, і на непевних ногах видерся на нього. Міцно вхопив зашморг, натягнув його на шию. Поправив вузол – наче на краватці. Заплющив очі, кілька разів глибоко вдихнув. Зосередився, намагаючись позбутися будь-яких сумнівів, а тоді вдавав, ніби робить крок зі стільця. Відсахнувся. Підступився ближче до краю, знову вдавав був, ніби робить крок. Нога на кілька секунд втратила опертя, затим він знову відсмикнув її.

Він аж похлинувся розпачем. Ну чому, коли єдине, чого йому так кортіло, – це небуття, він не спроможний зробити цю просту річ?

Правильну річ. Єдину можливу річ.

Там, унизу, знову сварилися. Ну чому вони не можуть постуляти писки? Просто, хай їм грець, постуляти писки?..

Він послабив зашморг і зліз зі стільця. Зашпортуючись, квапливо повернувся до ліжка й налив собі ще бренді. Взяв свого листа і з похмурою усмішкою ретельно пошматував його на рам'я і вкинув у пластикове відро, яке використовував як кошик для сміття.

«Всім зацікавленим особам»? Дурня яка. Всі зацікавлені особи були давно вже мертві чи поїхали світ за очі. Нікого не цікавили ані його пояснення, ані перепросини, ані навіть він сам. Він кинув келих на ліжко і вхопив пляшку за шийку. Можливо, якщо він її видудлить усю, до останньої крапельки, то не вагатиметься, коли знову опиниться на стільці, – так само, як п'яний водій уже не вагається, сівши за кермо. Він квапливо заходився ковтати бренді, аж допоки не почало пекти горло, а відтак знову відставив пляшку.

Здолавши в кілька кроків відстань, що відділяла його від стільця, він знову видерся на нього. Затягнув зашморг, заплющився, обхопив себе за плечі, наче намагаючись обійняти небуття.

Він простояв незрушно досить довго. А потім знову розплющився. Фізична оболонка його була п'яна, а от сам він – ні. Він був тверезий, з ясною головою і зашморгом на шиї.

Все це було брехнею. Насправді цього разу він також не збирався цього робити. І наступного разу він цього не скоїть також. Краще вже він буде живим мерцем, ніж зробить те, що слід зробити. Слабак, слабак, слабак. От він хто. Жалюгідний слабак. І саме його слабкість тоді призвела до трагедії.

Він смикнув за зашморг, затягнутий під підборіддям. Заходився розв'язувати вузол, нетверезо похитуючись. Заточився, пойнятий п'яним розпачем. Зашморг затягнувся, врізаючись у шийку. Охоплений сліпою панікою, він спробував був утримати рівновагу, але послизнувся й зірвався зі стільця. Сам стілець завалився на бік. Боже милий! Він підвиснув у повітрі, смикаючи руками й ногами. Скрикнув. Повітря перестало надходити до легень і виходити з них. Кричати вже не вдавалося – з горла виривалося саме розпачливе придушене булькотіння. Він учепився в зашморг обома руками й спробував був розтягнути його. Але знаряддя смерті хіба дуже затягувалося навколо шиї.

Охоплений розпачем, він спробував ухопитися за мотузку над головою ослабленими пальцями – в останній надії врятуватися. На якусь мить йому це вдалося. Легені спрагло ввібрали в себе дорогоцінне повітря. А потім повітря закінчилося. Зморені руки зісковзнули з мотузки, долоні й пальці обпекло болем. Зашморг смикнув голову назад, мотузка натяглася. Його руки й ноги сіпнулися востаннє, і те життя, що в ньому ще залишалося, згасло.

А відтак прийшло небуття.

Оголошення

Кімната на винайм.

Новинка! Чудова кімната з двоспальним ліжком для одного проживальця!

Просто дивовижна кімната в чарівному великому будинку у Північному Лондоні.

Простора й затишна, світла і зручна.

Ідеальне поєднання сучасного комфорту і старовинного Лондона.

Свіжий ремонт, нове меблювання.

Комунальні платежі включені у вартість оренди.

До станції метро хвилина пішки.

Усі принади міста зовсім поряд.

Безкоштовний wi-fi.

Власники будинку мріють знайти проживальця, якому припаде до серця їхня домівка!:)

Розділ перший

Мені перехоплює подих, коли я роздивляюся будинок. Він великий, ба навіть величний. Три поверхи, мабуть, ще й підвал є. У променях пообіднього підосіннього сонця кам'яні стіни набули теплого й затишного відтінку пісочного печива. Приємне видовище. Фасадом в'ється пліч – аж до масивних димарів, де облаштувалася зграйка птахів, згори вниз позираючи на світ. Жодна з пташок не цвірінькає. Можна завитрашки уявити, що колись, за давніх-давен, цей будинок був оселею поважного вікторіанського джентльмена, який потребував більше простору для своєї багатодітної родини. Ще й для челяді нагорі місце знайшлося.

Будинок, звісно, окремий; жодний вікторіанський татусь не зголосився б, щоб його донька, яка вчиться грати на фортепіано, своїми заняттями надокучала сусідам. І, звісно, йому також не до вподоби було б, якби ті сусіди почули, як він влаштовує прочуханку покоївці, яка мала нахабство подати йому підгорілу рибу.

Обабіч вулиці виструнчилися пишні зелені дерева – такий собі живий параван, що затуляє будинки. Цілком очевидно, що раніше район був не надто престижний, але навіть зараз, коли ця місцина, певна річ, процвітає, вона водночас залишається затишною і охайною, хай навіть деякі з цих будинків почали здавати – окремими квартирами чи кімнатами. Кімнатами на винайм.

Єдина річ, що псує цей досконалий, ніби з поштівки, пейзаж, маячить на під'їзній алеї. Білий фургон. На боці напис великими літерами «Джек-мастак». «Будь-яка хатня робота. У нашій справі дрібниць немає!» – сповіщає напис на другому боці. Також там є номер мобільного. До багажника на даху примотужена драбинка, прикрашена кольоровими прапорцями. Якби власниця будинку була ота вікторіанська родина, цьому «Джекові», поза всякими сумнівами, наказали б залишити свій сучасний аналог ридвана на задньому дворі.

Стискаючи аркуш з відомостями, отриманими в інтернет-агенції з оренди нерухомості, так міцно, наче це – моя остання воля й заповіт, іду під'їзною алеєю. Рінь жалить ноги крізь тонкі підошви чорних черевичків на низькому підборі. Долоня волога від поту, і папір від того теж вологий, літери подекуди вже розпливлися. Коли я підходжу ближче, увагу мою привертає незвичайна позначка високо на стіні, над ганком. Велике коло, вирізьблене в камені, а в ньому – відбиток ключа. Також там стоїть дата – 1878 рік.

Двері масивні, пофарбовані в лискучий чорний колір, з елегантним стукальцем. Кров гупає в мене в скронях, коли я стукаю. Жодних кроків не чути, але за мить жаске шосте відчуття підказує, що хтось за мною спостерігає. Втім, я трохи заспокоююся, помітивши виблиск невеличкого круглого пластикового вічка в дверях. Хай там хто на мене дивиться, він урешті-решт вирішує, що загрози я не становлю, і двері широко прочиняються.

– Ви, мабуть, Ліза? З агенції нерухомості?

Він приблизно мого віку, десь за двадцять, але оце й усе, що в нас є спільного. Одяг неформальний – вибляклі джинси й футболка, волосся зібране в недбалий пучок. Такий собі сучасний хлопець, якому подобається, коли на нього звернені погляди всіх присутніх, – про це свідчить геть усе, починаючи від золотого піратського кульчика у вусі й аж до татуювань на обох руках, які змагаються з цим кульчиком за загальну увагу. Чому людям так подобається таврувати власну шкіру? Вона має бути бездоганною й гладенькою, хіба що невблаганному часу дозволено залишати на ній свої мітки. Зовні цей хлопець узагалі-то і справді нівроку; єдиний недолік у мужній вроді цього красунчика з квадратною щелепою – це зуби, пожовклі через те, що дехто забагато курить.

– Так, – нарешті відповідаю я, намагаючись, щоб голос звучав приязно і з надією. Мені справді потрібна ця кімната.

Він зиркає на годинник. І кривиться.

– Отакої, щось ви наче трохи зарано...

Цікаво, а якби він дізнався, що впродовж останніх двадцяти хвилин я тинялася туди й назад вулицею, чи стала б його гримаса ще промовистішою?

– Якісь проблеми? Мені прийти пізніше?

Він знову кривиться – але цього разу це широка, хоча й трошки поплямована ніотином усмішка. Жестом запрошує мене ввійти.

– Певно що ні! Я не великий прихильник усіх цих церемоній!

Хутко переступаю поріг. Враження таке, наче я повернулася додому. Саме цим цей величний будинок і стане, якщо мені вдасться домовитися щодо кімнати, – моєю домівкою.

– Ласкаво просимо, як казав павук мусі[1 – Посилання на відомий вірш англійської поетеси Мері Говітт (1799–1888) «Павук і Муха». В центрі сюжету – підступний павук, який умовляннями, лестощами й красномовством заманює довірливу муху до свого павутиння. (Тут і далі прим. перекл.)]. До речі, я – Джек.

Він заводить мене до холу – і той просто поглинає мене. Вражено роздивляюся широко розверстими очима. Будинок виявляється навіть більшим, ніж скидалося зовні. Вестибюль, вимощений чорно-білою плиткою[2 – Чорна й біла плитка, що утворює різноманітні візерунки на підлозі холу, вважалася «візитівкою» найзаможніших будинків за вікторіанської доби.], веде, видається, до ідальні, а ген за нею видно кухню. Інші двері зачинені. Кімнати, які ховаються за ними, Джек не збирається мені показувати. Натомість він веде мене просто до сходів з різьбленими дерев'яними бильцями. Їх устелено хідником з розляпистим візерунком.

На підлозі передпокою лежить великий килим. Він просто дивовижний – червоно-чорний, по берегах квіти, а посередині напис, напевно зроблений арабською в'яззю. Це нагадує мені килими й припалі курявою хідники, які я бачила на торговищі в Марокко, куди ми з мамою й татом їздили, коли я ще була підліток. Я змушую себе стати на нього. Вдихнути саму сутність будинку. Оце і є хол – сутність будинку, його серце. Не вірте всім тим тереვენям сучасних агентів з нерухомості, які торочать, що, мовляв, серце будинку – то кухня. Насправді серце кожного будинку б'ється у проміжку між входними дверима й сходами, там, де зазвичай він незрушний. Де завжди панує тиша.

– То ви йдете чи ні? – питає Джек, який уже встиг здолати кілька сходиночок.

Я сходжу з килима і йду за ним.

Те, що цей от молодий хлопець – власник оцього неймовірного будинку, просто дивовижно. Він, мабуть, кілька мільйонів коштує. Цікаво, чи маєток і справді належить йому? В агенції мені не сказали, хто є власник, просто дали електронну адресу, щоби була змога домовитися стосовно зручного для нас обох часу оглядин.

– То чим ви заробляєте собі на життя, Лізо?

- Працюю у відділі програмного забезпечення банку.

Джека моя професія, схоже, дивує.

- Програмне забезпечення? Трохи химерно, як для дівчини, хіба ні?

Хлопці що, їй досі таке кажуть? Цікаво, чи Джек чув про рух #MeToo[3 - Me Too (або #MeToo, з англійської - «Я теж») - хештег і соціальна акція-флешмоб, спрямована проти сексуального насильства й сексуальних домагань. Вони набули популярності в соціальних мережах у жовтні 2017 р. внаслідок секс-скандалу навколо кінопродюсера Гарві Вайнштейна.]. Я вирішую не вшановувати цю ремарку відповіддю. Алекс ніколи б не бевкнув такої дурниці.

Мені раптом спадає на думку, що я наражаюся на ризик, залишаючись сам на сам у будинку з цим чоловіком. З незнайомцем. Аж тоді я міркую над тим, чи, бува, я не снобка. Освіта в приватній школі здатна перетворити тебе на снобку. Адже в мене немає жодних підстав вважати його небезпечним. Може, він «безневинний, наче ягня Боже», як каже моя матінка.

Я намагаюся переконати себе, що в місті повно людей, в яких немає вибору, окрім як шукати кімнату на винайм. І, до речі, факт мого візиту сюди зафіксовано в ріелторській агенції!

Ми дістаємося сходового майданчика другого поверху. Всі двері зачинені, окрім одних; крізь шпарину я дістаю нагоду краєчком ока вгледіти щось, неабияк схоже на величезну ванну кімнату. Затим мене знову ведуть угору. Ми долаємо ще один сходовий просвіт, цього разу якийсь вузький і покручений. Тут уже немає хідника. Отже, наша мета - горішній поверх.

Сходи риплять і стогнуть під нашими кроками.

- Ви вже дивились якісь інші кімнати? - питає він.

Я хитаю головою, хоча напевне знаю, що він цього не побачить.

- Ні. Це перша, яка привернула мою увагу. А до вас приходили інші потенційні квартиранти?

- Кілька, - озивається він. - От минулого тижня актриса завітала. Наче приємна дівчина, але, ніде правди діти, хоча акторська професія вся така крута й гламурна, та стабільності в ній немає. Немає роботи - отже, немає грошви платити за кімнату. - Він озиряється на мене. - Ми не збираємося займатися благодійністю.

- У мене постійна робота, - квапливо запевняю я його. - І я працюю на одному місці вже впродовж чотирьох років. А ще в мене є рекомендації й довідка з поліції, що я не стою в них на обліку.

Він зупиняється на горішньому майданчику й розвертається до мене. Вигляд у нього неабияк потішений.

- Довідка з поліції? А ви серйозно підійшли до справи. Мені це подобається.

Я встигаю трохи захекатися, поки ми дістаємося горішнього майданчика.

- От кімната. - Джек указує на двері просто перед нами, в кінці дуже короткого коридору. Вони пофарбовані в пересічний матовий білий колір і виглядають так, наче лиш на мене й чекали все життя.

Мені незугарно перехоплює дух, коли Джек натискає на старомодну ручку. Він широко розчахує двері. Заходить.

Мене ж наче правець побив. Стовбичу на місці - чужинка, що зазирає до іншого світу.

- З вами все гаразд? Вас наче морозить... - Він вказує на велике мансардне вікно у віддаленому кінці кімнати. - Може, зачинити?

- Ні, зі мною все гаразд. Це так, вуличний холод виходить... - Я заходжу досередини.

- А я оце щойно хотів зауважити, що ви наче якось аж надто тепло вдягнені. - Промовивши це, він добросердно всміхається.

Насправді, можна було й не казати, що вигляд я маю такий, наче законодавцем моди цього року є Сніговик Фрості[4 - Сніговик Фрості - персонаж американського різдвяного короткометражного мультфільму за мотивами однойменної популярної різдвяної пісні.]. Сукня в мене плетена, з довгими рукавами, і вона ховає мене від підборіддя і аж до нижче колін. Також на мені щільні легінси. Єдині ділянки відкритої шкіри - це долоні, обличчя й горішня частина ступнів. Я мала б обливатися потом, але ні.

Я знаю, що він бачить - жінку з короткою стрижкою каскадом, з видовженим обличчям, найпомітнішою рисою якого є величезні очі. Жодної косметики. Ці ляпки штучного кольору й відтінків - не для мене. Оце й усе. Більше нема на що дивитися. Поганенька на вроду - от якою я себе вважаю. І це мене влаштовує.

- Отже, це і є ваш гіпотетичний скромний прихисток. Нівроку, еге ж?

І він-таки справді має слушність. Кімната дійсно нівроку. Простора й затишна, як і вказано в оголошенні. Вона розташована під самісіньким дахом, тому стеля похила. Приміщення затоплене природним світлом: золотаві промені сонця сотаються крізь мансардне вікно й люкарну[5 - Люкарна - вид дахового вікна, переважно овальної або круглої форми.], з яких до того ж відкривається велична панорама вулиці й передмістя Північного Лондона. Я бачу маленький, прикрашений вигадливим ліпленням чорний камін з металевим екраном - завдяки йому до кімнати не потрапляє сміття з димаря. Овальне долівкове дзеркало. На стінах свіжі білі шпалери, мостини підлоги також нещодавно пофарбовані в біле. Меблювання витримане в мінімалістичному стилі, але вкрай функціональне: двоспальне ліжко під простеньким ліжником, тумбочка біля нього, вбудована шафа, письмовий стіл і офісне крісло. Але мені тут подобається. Адже я не надто вимоглива.

Ця кімната наче спеціально для мене призначена.

Є єдина невеличка проблема – задушливі пахощі освіжувача повітря. Солодкавий, нудотний спиртовий запах достеменно промислового походження. Але байдуже. Якщо ця кімната буде моя, я завиграшки його позбудуся.

Але зараз від нього свербить у носі, а в роті я відчуваю гіркуватий присмак.

– З мого боку не буде нахабством спитати, чому поїхав ваш попередній пожилець?

– Попередній пожилець? – Він дивиться на мене, схиливши голову до плеча, усмішка раптом де й поділася. – А чому ви раптом вирішили, що до вас тут хтось жив?

– Просто цікаво, з якої причини можна покинути таке фантастичне помешкання.

На його обличчі знову з'являється усмішка.

– До вас у нас не було пожилців, Лізо. Ви перша! Хочете побачити кухню та ідальню?

Вже у дверях я не втримуюся – озирнувшись, ще раз кидаю на кімнату довгий погляд.

* * *

Ідальня виявляється цілком пересічною, її декоруванням господарі достеменно нехтують, бо тут і досі стоїть незграбний дерев'яний стіл, стільці й шафа родом з 90-х років минулого століття. Мама була б просто приголомшена. В її будинку ідальня – це предмет гордості і втіхи. Місце, куди родина приходить, щоби побути разом, поділитися наболілим, посміятися. Мабуть, багато хто зважив би, що це трохи застаріла концепція, але моя матінка дуже шанує традиції.

Кухня велика. Наче нова, але якась ніби нашвидкуруч мебльована. Певно, до облаштування доклав руку Джек – він не справляє враження аж надто ретельного майстра. Сам Джек тим часом пояснює, що мені виділять трошки місця в холодильнику. Він каже ще щось, але я не надто вслухаюся. Натомість дивлюся крізь віконце у верхній половині дверей чорного ходу.

Там, за дверима, – сад, якому, здається, й кінця-краю нема. Справдешні хащі – дерева, високий чагарник, ділянки моріжку, розкреслені зарослими стежками.

Судячи з відстані до сусіднього будинку, цей сад може тягнутися ярдів на сто[6 – 100 ярдів – 91,4 м.], але він настільки зарослий, що точно визначити важко.

Я натискаю на дверну ручку. Аж раптом Джек рвучко смикає мене за руку. Я здивовано відсахуюся.

– Агов, полегше, – каже він хутко.

Серце в мене аж заходиться. Виглядає на те, що Джек – не таке уже й безневинне ягня. Може, він ягня – серійний убивця.

Він примирливо скидає руки.

– Перепрошую, не хотів вас лякати. Просто сад – це наш приватний простір. – Тепер він говорить трохи повільніше. – Ну, ви ж розумієте, як воно... коли здаєш комусь кімнату, хочеться залишити якийсь куточок у будинку тільки для себе.

А відтак додає з надією в голосі:

– Втім, якщо ви любите засмагати, то там, на моріжку перед будинком, місця чимало. Хоча, бачу, шкіра у вас світла, тож, мабуть, до сонця ви не надто прихильні... Що ж, розумно: меланома й усе таке...

Масую зап'ясток у тому місці, де він мене вхопив, хоча рука насправді не болить. Судомно сковтую, серце збожеволіло тьохкає. Він же просто міг сказати, що до саду мені зась! І зовсім не обов'язково було вдаватися до фізичного тиску. Так, звісно, він вибачився, але...

– Ви – Ліза, чи не так? – Цей новий голос відтягує мою увагу від Джека. У прочілі стоїть поважного віку пані середнього зросту. Вона вбрана в елегантний чорний брючний костюм і черевички на запаморочливо високих підборах. Худорлява – аж хворобливо-тендітна, наче людина, яка одужує після тривалої недуги або надміру прихильна до дієт. Напевно, їй трохи за п'ятдесят, хоча не схоже на те, що вона так от просто зголоситься старішати. В неї файно ліплене обличчя, але шкіра напнута, аж неприродно гладенька – таке буває хіба що після уколів ботоксу. Лиш зелені очі, погляд яких спрямований на Джека, а не на мене, свідчать, що колись вона була справжня красуня. Та, власне, по-своєму вона й досі красуня.

– Так, я прийшла глянути на кімнату, – відповідаю, відступаючи на крок від Джека, бо й досі відчуваю його зухвалий доторк на власній шкірі. Кидаю на нього швидкий погляд; еге ж, він теж відчувається ні в сих ні в тих. – Ваш син саме показував мені ваш чудовий будинок.

Химерно, але вона не відповідає. Натомість чути цокання підборів кам'яною підлогою – вона підходить до Джека. Зводиться навшпиньки й цілує його – в губи.

Ой-йой. Отакої! Від сорому мої щоки беруться краскою. Мені кортить провалитися крізь землю. Я ж мала пам'ятати, що в оголошенні зазначалося, що власниками будинку є подружжя, а не мати з сином! Та на Бога, вони ж навіть анітрохи не схожі одне на одного! Мене знову охоплює тривога, адже ця пані зараз достеменно вкаже мені на двері.

Я не можу втратити цю кімнату.

- Перепрошую, - кажу квапливо.

«Стули писок, ти ж зараз остаточно все зіпсуєш!»

Джекова дружина, відмахнувшись від моїх незугарних вибачень, підходить і простягає мені руку.

- Я - Марта.

Потиск її міцний, шкіра гладенька; не схоже, що цій жінці в житті довелося важко гарувати. Мене огортає делікатним ароматом вельми недешевих парфумів.

Вона дарує чоловікові сяйливу усмішку.

- Чому б тобі не зрізати трохи зеленої квасолі на вечерю?

Кивнувши мені, Джек аж із надмірною готовністю вшивається до саду, куди мені зась.

- Він не хотів вас налякати.

Знову зводжу очі на Марту.

- Він просто трохи зациклений на тому своєму саду. Вирощує там усіляке зілля... - Вона стишує голос - так зазвичай пліткують з близькою подругою. - Між нами кажучи, він і на мене гиркає, коли я туди потикаюся. ...Може, я зараз заварю нам чаю і ми трохи посидимо й потеревенимо у вітальні?

Чай - це звучить непогано, але...

- Перепрошую, але в мене обмаль часу. Вже наступним разом.

Вона дивиться просто мені в очі.

- А чи він буде, той наступний раз? Джек запропонував вам поселитися в нас?

- Ми до цього не дійшли.

- А якщо я запропоную, погодитеся?

Я вагаюся, згадуючи чужі пальці, що стискають мій зап'ясток. А затим зусиллям волі струшую з себе цей спогад.

- Я залюбки винайму у вас кімнату.

* * *

Виходжу з будинку з радісною усмішкою, відчуваючи, що Марта проводить мене поглядом. Щойно зачиняються двері, видихаю з полегшенням, відчуваючи неймовірне бажання до чогось прихилитися.

- Що, файно з мене посміялися, га?

Здрагаюся, почувши ліворуч чийсь голос. Бачу стару; на її голові брунатний вовняний капелюх з бузковою плетеною квіткою попереду. Вона пильно вдивляється в мене з присадку сусіднього будинку. Тицяє в мій бік садовими ножицями з таким виразом, який не залишає сумнівів стосовно того, що вона б залюбки ними мене штрикнула.

Задкую на крок.

- Перепрошую?

- Ви ж тицали пальцями в мій сад і реготали. Бо це, хай йому грець, мій сад!

Почуваюся повністю збентеженою.

- Перепрошую... я не...

Вона не дає мені змоги закінчити - хутко зникає у своєму будинку. За нею порскають двоє котів. Двері за ними з виляском зачиняються.

Розділ другий

Вийшовши з будинку Джека й Марти, сиджу в автівці. Мене тіпає, я стискаю кермо, намарно намагаючись угамувати трем. Не вдається. Відчиняю бардачок, витягаю слоїчок антидепресантів, ковтаю дві пігулки, навіть на запиваючи. Заплющуюся, чекаючи, поки вони почнуть діяти, рятуючи мене своїми чарами. Відкидаюся на спинку крісла, легенько притискаю кінчики пальців до скронь. Масую. Глибоко вдихаю. Дихаю всією поверхнею шкіри - спеціальний мій метод, що допомагає заспокоїтися.

Раз, два - дерева!

Три, чотири - вийшли звірі!

П'ять, шість...

Звільна, легко, спокійно...

Щойно мене трохи розпружує, зиркаю на годинник. Шістнадцята тридцять, а в мене на сьогодні призначена ще одна зустріч. Батьки очікують, що ввечері я навідаю їх у Сурреї. За звичайних обставин я б без жодних вагань скасувала нашу домовленість, але в тім-то й річ, що нині обставини не звичайні. Якщо я не приїду до них, вони почнуть панікувати, сколошкають родичів. Ба гірше, поліцію поставлять на вуха. Останнє, чого мені кортить, - це щоб рідня або правоохоронці зараз сіли мені на хвіст.

Заводжу машину й вирушаю. На дорогах корки й тягучка, і воно на краще. Доводиться сконцентруватися на керуванні. Не лишається часу на розпачливі думки й самокопання. Виїхавши з M25[7 – M25 – кільцевий автомобільний шлях завдовжки 188 км, розташований навколо Лондона.], прямую крізь Моул-Веллі[8 – Моул-Веллі – один з районів графства Суррей.] – зелені ясні пасовиська, вгородовані корови й вівці. Статечні селища – зі статечними будиночками, обіч яких припарковано статечні автівки. Оце – та Англія, в якій я зростала. А чогось більш англійського, ніж будинок моїх батьків, і уявити годі.

Це старий пасторат; він менший, ніж той будинок, у якому я наразі збираюся винайняти кімнату, але такий самий величний, лиш у свій власний спосіб. І більших англійців, ніж самі мої батьки, які ждуть мене біля дверей, також годі вигадати. Вони достеменно побачили мене ще здаля, шойно я завернула на довгу під'їзну алею. Тут завжди так.

Тато – виструнчений, прямий як палиця; через це здається ще вищим і вмие привернути увагу. Мама жартوما кличе його «срібний лис»: волосся в нього вже майже посивіло. До того як вийти на пенсію, він був один з найвідоміших лікарів у Лондоні й кар'єру завершив, маючи приватну практику. Таких, як він, нині зустрінеш не часто. Сильний і мовчазний. Стоїк – оце, мабуть, буде саме те слово.

Мама – низенька, її волосся завдовжки до плечей не сиве, а радше біле. Вік їй личить, зморшки й плями її не лякають, я це знаю напевне. Вона з тих жінок, яких нині також не часто зустрінеш. Такі, як вона, неймовірно пишаються здобутками свого чоловіка і єдиної дитини, але самі залюбки аплодують їм, залишаючись за лаштунками. І от її вже аж ніяк не приймеш за чоловікову матінку.

Його звати Едвардом, її – Барбарою. Саме Барбарою – на Барбі вона не відгукується. Обое вбрані практично й зручно, як справдешні сільські мешканці. Не знаю, твідове те вбрання чи ні, але скидається на те, що все ж таки твідове. Така собі статечна пара, одружена тридцять чотири з половиною роки. Цю надійність я хотіла б бачити і в своєму чоловікові також. Звісно, в пам'яті негайно зринає згадка про Алекса. Я безжально відтручую цю думку геть.

– Привіт, люба!

Тато вітається зі мною лагідно, але водночас у тоні його чути стриманість – такий собі натяк на те, що чекає на мене попереду. Ані обіймів, ані поцілунку в щок. Натомість він заправляє мені за вухо пасмо волосся, так само, як робив це, коли я була ще зовсім маленька.

Мама обдаровує мене однією зі своїх сяйливих усмішок і цьомкає в щок. Вона не відпускає мене з обіймів, квапливо проводить долонями по моїх обіп'ятих тканиною рукавів передпліччях. Судомно роздивляючись мене, вона намагається вишукати бодай якісь зміни. Краще б вона цього не робила: я страшенно ніяковію.

Коли ми заходимо до будинку, мені, як завше, впадає в око, що старий пасторат ущерть заставлений моїми світлинами. От я зі шкільними нагородами, ондечки – з грамотою за перше місце на олімпіаді з

математики, отам я, перемігши у змаганнях з їзди верхи, обіймаюся з кіньми. Все це змушує мене шарітися, але в усіх цих світлинах є ще дещо, маленький гандж, майже непомітний. Обіч мене немає ані подруг, ані хлопців. А ще я дуже тендітна, аж хворобливо худенька. Навіть Марта на моєму тлі здавалася б товстулею, якій не завадило б скинути кілька фунтів. І ще мені добре відомо, що всі світлини, на яких я найхудіша – шкіра й кістки, обличчя, на якому залишилися самі величезні очі, – завбачливо сховані по шафках.

До того ж тут немає жодної світлини, на якій я була б увічнена немовлям. Мама казала, що альбом з фотографіями вкрали разом з іншими речами, коли в будинок, у якому ми жили, вдерлися грабіжники. Я тоді була зовсім крихіткою й того нашого помешкання не пам'ятаю.

Єдине, окрім моїх портретів, фото, яке варте уваги, – це світлина тата, який щойно розпочав навчання на медичному факультеті. На ній він разом з двома колегами-студентами, причому всі троє не вельми тверезі. Хлопці здійсмають кухлі з пивом, мало не тицяючи ними в об'єктив, а обличчя їхні приховані за медичними масками.

Заходимо до затишного, плеканого саду. На залізному кутomu столі посеред пахощів і квіту таткових унікальних різнокольорових гвоздик розкладене частвування – мамине шотландське печиво, цинамонові перепічки й фруктовий пиріг, – а також стоїть заварник з чаєм.

Мама неквапом відрізає перший шматок пирога, який призначається саме для мене. Власне, це не шматок, а здоровенний кусень – мовчазно, але наполегливо вона докладає зусиль задля того, щоб я набрала вагу. Прикипівши до мене очима, вона чекає Моменту Ікс. Тієї самої миті, коли я відламаю шматочок і вкину його в рот. Слухняно роблю те, чого від мене сподіваються. Жую.

– Чудовий пиріг, мамо! – Трохи надміру демонстративно облизує губи. – Ти скоро Мері Беррі[9 – Мері Роза Еллін Беррі-Геннінгс – британська письменниця й ведуча кулінарного шоу. Вона є авторкою більш ніж сімдесяти п'яти книжок з куховарства, зокрема свого бестселера – «Віблїї для випікання».] перевершиш!

Мама в захваті, очі її потішено сяють. Інша людина на її місці вже б захоплено плескала в долоні – геть-чисто наче один з тих фейсбучних мемів. Авжеж, я брешу. В пирога консистенція і смак загуслого місива з цукру, смальцю й дитячого пластиліну.

Чай уже розлит по чашках, і батьки починають мляву балаканину про теплу погоду, сусідів, татові перемоги в гольф-клубі.

Але все це – облуда. Я знаю, нашо насправді ми зібралися, що саме маємо обговорити. Це так само передбачувано, як щотижневі відвідини батьками недільної відправи.

А ще я помічаю оті значущі погляди, якими вони обмінюються.

Першим на амбразуру кидається тато.

– То як ти сьогодні, люба?

З цього ж таки запитання він, поза всякими сумнівами, починав розмову зі своїми пацієнтами.

Роблю ковток теплого чаю й лиш тоді відповідаю:

– Зі мною все гаразд.

А відтак долучається й мама.

– Ти добре їси?

– Так. Тричі на день, збалансоване харчування. – Я пхаю до рота чергову порцію пластиліну-цукру-смаляцю, змішаних з родзинками й коринками, щоб надати своїй відповіді більшої переконливості. Цього разу місиво прилипає мені до передніх нижніх зубів.

– А спиш добре?

– Так.

В животі у мене починає крутити. Я не збираюся винуватити їх у тому, що вони роблять, але виступати в ролі комахи, яку досліджують під мікроскопом, не надто приємно. Це страшенно бісить. Язиком мені вдається зсунути місиво з зубів, але якась часточка його прилипла намертво.

– Ти впевнена? – Це знову мама. Батьки в мене командні гравці, їх так просто не скараскаєшся.

– Так.

– То ти вчасно приймаєш ліки?

– Так, я досі приймаю антидепресанти.

Мама кривиться – передбачувано. Слово «депресія» стосовно єдиної дитини змушує її нервуватися. Мені не подобається ним зловживати, але іноді це – єдиний спосіб спрямувати в інше річище розмову, яка стала надто вже особистою.

Спрацьовує й цього разу. Мати починає розпитувати мене про роботу. Зазвичай це – цілком безпечна тема, адже батькам відомо, що працюю я старанно й на роботі в мене все просто чудово. Я розповідаю, що мене, ймовірно, знову підвищать, що до мене вже потикалися рекрутери, пропонуючи посаду з більшою платнею. Батьки аж світяться від гордоців. Я також свічуся – від задоволення. А чом би й ні? Я ж фахівець. Дехто б, напевне, сказав, що аж надміру фахівець, бо близьких подруг в мене на роботі не з'явилося. І взагалі в мене немає жодної близької подруги.

Аж відтак мама вдає, ніби про щось згадала. Ставить філіжанку на блюдце.

– До речі, люба, ти ж уже бачилася з доктором Вілсоном?

Киваю, відсуваючи вбік тарілку, на якій ще залишився добрячий кавалок пирога.

– Так, я ходила до нього кілька разів.

Батьки знову презираються, цього разу стривожено.

Тато дивиться кудись у далечінь, на бувалу в бувальцях жовту гойдалку в глибині саду. Ця гойдалка – уособлення того, як я уявляю собі щастя: тато, який дбайливо штовхає її, і я злітаю все вище й вище й верещу, щосили чіпляючись за мотузки.

Батько зводить на мене погляд, очі його потемніли від болю.

Мама зсуває брови, її обличчя – уособлення тривожного спантеличення.

– Дивно, люба, тому що тато нещодавно обідав з доктором Вілсоном і той йому сказав, що ти з ним не зв'язувалася.

Якщо є на світі щось, що я ненавиджу більше, ніж брехати батькам, то це те, коли вони мене заскочують на брехні. Засоромлено бурчу ледь чутно:

– Так, я була дуже зайнята...

– Ми з твоїм батьком... – наполегливо каже мама, наче я й досі ота от малеча на гойдалці, якій треба нагадати, що час повертатися на грішну землю, – вважаємо, що тобі варто зустрітися з ним. Він давній татів друг. Вони разом навчалися в університеті. Він – один з найкращих психіатрів Лондона. Люди платять грубі гроші, аби тільки потрапити до нього на консультацію.

Якби на цьому вона й зупинилася, я б скорилася й зголосилася зустрітися з доктором Вілсоном. Але, на нещастя, вона додає:

– ...а надто після того, що сталося.

Я одразу забуваю про те, що в таких родинях, як наша, існує неписане правило завжди тримати себе в руках. Адже втрачати самовладання – це вульгарно, це неправильно. Але я не стримуюся. Не пам'ятаю, як саме пиріг опиняється в мене в руках, – але дорогоцінна мамина мішанина злітає в повітря, падає в траву й розвалюється навпіл. І лежить там, на землі, така ж понівечена, якою почуваюсь я сама.

– Те, що сталося чотири місяці тому, – то була помилка, просто помилка! Чуєте?

Голос навіть не схожий на мій власний, це – голос дитини, яка прагне бути почута, яка понад усе хоче, щоб її зрозуміли.

– Скільки ще разів я мушу повторювати! Я не збиралася нічого з собою робити!

Мене кидає в дрож від люті. Кортить зупинитися, але я не можу.

– Якого довбаного дідька? Та хоч отих своїх коновалів поспитайте в тому довбаному шпиталі – це був просто бісів нещасний випадок!

Маму аж тіпає від жаху, вона вражено дивиться то на порожню таріль від пирога, то на мене. У тата суворе обличчя. Еге ж, тепер я розумію, як, либонь, тремтіли перед ним його студенти-медики.

Голос його звучить строго й похмуро.

– Буду дуже вдячний, якщо ти утримаєшся від уживання такої лексики в цьому будинку, Лізо. І від того, щоб ображати маму, яка просто хоче тобі допомогти. А ще я буду дуже вдячний, якщо ти не називатимеш моїх колишніх колег коновалами.

Засоромлено опускаю голову. На очі навертаються сльози. Чому я не можу бути така, як усі інші? Я ж помічаю, як колеги позирають на мене на роботі. Отой от робот Ліза, яка навіть на обід не ходить. Вона ж не людина. Вона ж ненормальна.

– Еде, – стиха каже мама, майже лагідно. – Не тисни на неї.

– Вибачте! – вибухаю я, нарешті зводячи голову й зважуючись зустрітись очима з двома людьми, які люблять мене понад усе на світі.

Мама оговтується. Звільна перехоплює ініціативу.

– Все гаразд, любя, ти просто засмучена, ми розуміємо. Ніхто ж не пропонує тобі...

Вона не договорює, буквально сковтує неймовірним зусиллям слова, вже ладні зірватися з губ. А тому пробує зайти з іншого боку.

– Ми знаємо, що ти цього не хотіла. Знаємо.

Не розумію, як вона може це знати. Навіть я не знаю до пуття, що саме я збиралася зробити того дня.

Тато, загартований своїм медичним минулим, мовчить. Інколи мамині методи ефективніші за всі його наукові підходи.

– Якби ж то ти зголосилася навідати доктора Вілсона, то він, мабуть, допоміг би розібратися з твоїми проблемами, – вкрадливо починає мама. – Він би підказав тобі, як з ними впоратися. Він же чудова людина, еге ж, Едварде?

Татове обличчя вже не таке суворе. І його стриманість де й поділася. Він згорбився, наче старигань.

– Так. Він чудовий.

Мені кортить пригорнутися до нього. Доторкнутися. Міцно обійняти. Я завжди була таткова донечка. Між нами є особливий зв'язок, що сформувався тоді, в саду, коли він гойдав мене на тій пластмасовій гойдалці.

Я зважуюся. В мене духу не вистачає завдавати їм додаткового болю.

– Я піду до нього. Домовлюся про зустріч.

Мені не хочеться звертатися до цього доктора Вілсона. Ще один представник медичної братії, який препаруватиме мене. Мені здається, що я вже встигла побувати в кожного психотерапевта, терапевта, психіатра, цілителя й псевдомозгоправа в радіусі двадцяти миль від Лондона. От як мені забути отой сеанс із хлопом, що нарізав довкола мене кола, вбраний у пурпуровий східний халат і намисто, зроблене з мушель, які, схоже, виловили на пляжі Брайтон-біч? Того, що мацав мене своїми липкими від поту, пожадливими лаписьками, буцімто для того, щоб позбавити мене проблем? Це ж уявляєте, якою мірою я прагну розібратися в тому, що зі мною відбувається, якщо на таке зголосилася?

Коли мене чотири місяці тому випустили з лікарні, щось підштовхнуло мене в новому напрямку. Не можу до пуття пояснити, що воно таке було. Може, я врешті-решт усвідомила, що так далі тривати не може. Саме тоді я остаточно все вирішила.

Не потрібна мені ніяка психологічна допомога, і поради також не потрібні.

Мені потрібна правда.

Хай там як, я піду до цього доктора Вілсона, якщо це ошчасливить батьків і вони нарешті від мене відчепляться.

Решту вечора ми поводимося так, наче нічого не сталося. Отак воно й ведеться зазвичай у таких родинах, як у нас, – якщо виникає якась незручна ситуація, зустрінь її, знешкодь, а потім заховай якомога глибше.

Наші посиденьки завершуються тим, що батьки обіцяють за два тижні навідати мене в Лондоні. Лишень коли я вже прямую до автівки, до мене дещо доходить.

Я ж так і не сказала їм, що переїжджаю до тієї кімнати в будинку Марти й Джека.

Розділ третій

У день мого переїзду Марта з Джеком чекають на мене біля вхідних дверей – точнісінько так, як роблять це мої батьки щоразу, коли я приїжджаю їх навідати. Я бачу їх, щойно вибираюся з автівки «Uber», тягнучи єдину свою валізу. І це видовище змушує мене нервуватися. Якось я не розраховувала на свято з нагоди власних вхідчин і на килимок «Ласкаво просимо» перед дверима, об який треба обтрусити черевики, перш ніж зайти. Певна річ, вони хочуть просто привітати мене з переїздом, вмовляю я себе.

Мене страшенно тіпає – такою мірою, що те, що я взагалі здатна рухатися, доволі дивно. Більшу частину ночі я прогомзалася в ліжку, страшенно

переймаючись через переїзд. Мені й раніше трапляло жити не самій, але це вперше доведеться мешкати в чужому будинку з людьми, які є його власниками.

Марта всміхається й махає мені, її чоловіченько ледь погойдується з підборів на носачи черевиків.

Немає чим перейматися. Вони хороші люди.

Натягаю на обличчя найсліпучішу свою усмішку й упевнено рушаю до них. На мій подив, Марта мене міцно обіймає. Мене отортає теплий вишуканий аромат її парфумів. Я трохи ніжковію в її чіпких руках, але напруження почасти мене полишає.

Нарешті вона лагідно випускає мене з обіймів, але одразу ж бере попід лікоть.

– Ласкаво просимо, Лізо, – урочисто говорить вона, наче виступаючи перед величезним натовпом глядачів і збираючись вручити мені якусь нагороду.

Вбрання в неї, авжеж, до такої нагоди неабияк пасує. Минулого тижня, коли я приходила на оглядини, Марта була вбрана наче елегантна пані на прогулянці містом; зараз вона зразок того, як має виглядати господиня елітної вечірки «для своїх». Вечірня сукня, рубіново-червоні черевички на тонесеньких, наче голка, підборах, бездоганний макіяж – такою мірою бездоганий, що ще трохи, й обличчя нагадувало б порцелянову машкару. Цікаво, вона що, кудись збирається? Чи вона одна з тих «сплячих красунь», які навіть у ліжку залишаються при повному параді й виглядають просто супер усі двадцять чотири години на добу? Я в порівнянні з нею – просто живе втілення недбальства у своїх вибляклих «варених» джинсах і картатій зеленій блузці з довгим рукавом, з ультракороткою стрижкою й величезними, наче в сови вдень, очима.

Марта дивиться на мене так, наче я – її обожнювана родичка.

– Ми хочемо, щоб у нашому будинку ви були дуже щасливі. У вашому будинку.

«У вашому будинку». Мене раптом вражає розуміння: я житиму в будинку, який насправді не мій. У будинку, де мешкають також його власники – двоє чужих мені людей.

– Дивно, що ви так швидко змогли розірвати договір про оренду з вашим попереднім домовласником, – зауважує Джек.

Я міцніше стискаю ручку валізи.

– Та я в подружки жила. Цими днями знайти нормальне помешкання за пристойну ціну в Лондоні просто неможливо. Не уявляєте, яка я щаслива, що мені трапила ваша кімната. – Цього разу я всміхаюся цілком широко.

Я й справді щаслива. Адже цей переїзд має для мене величезне значення.

Джек квапливо забирає в мене валізку, а Марта веде мене досередини.

Сьогодні в передпокої світліше, тому я помічаю, що стіни прикрашають світлини й репродукції в рамах. У мене знову виникає це химерне бажання зупинитися на червоному з чорним килимі в самому серці будинку, але Марта веде мене до сходів. І відпускає мою руку.

– Джеку, зроби-но нам честь, – м'яко просить вона. В голосі її бринить сміх, наче в дівчиська-реготухи.

Я йду за Джеком. А тоді чую, як тонко риплять сходи в мене за спиною. Марта піднімається останньою. На другому поверсі всі двері зачинені, цього разу включно з тими, що ведуть до ванної кімнати. Либонь, десь у глибині будинку прочинене вікно, тому що зимний протяг облизує мені ноги, коли ми піднімаємося сходами.

Моя кімната. Я вирішую, що варто це озвучити, тільки-но Джек прочиняє двері. Сьогодні її заливає доволі тьмяне денне світло. Тут задуха, а через це кімната здається меншою, стіни наче зсунулися. А ще цей бісів дражливий освіжувач повітря – він і досі залишається тут, наче непроханий сусіда, який оселився на дурняк і не сплачує своєї частини орендної плати.

Джек підкочує мою валізку до ліжка й віддає мені ключа від входних дверей. Марта стовбичить у дверному прочілі.

Джек дивиться на мій багаж.

– А ви, одначе, порожнем мандруєте!

– Так, більшість речей я залишила в сервісі зберігання.

– Викинули гроші на вітер, Лізо, і то неабиякі. Слід було привезти все, в нас місця вистачить. – І додає квапливо. – Еге ж, Марто?

Та осудливо цокає язиком.

– Та дай ти дівчині оговтатися, вона ж щойно ввійшла! Про речі поговоримо іншим разом. Я певна, що зараз єдине, чого кортить Лізі, – це облаштуватися.

Я квапливо запевняю обох, що все гаразд; мовляв, той сервіс зберігання, яким я користуюся, мені цілком підходить.

Так химерно: коли ти приходиш на оглядини будинку, квартири чи кімнати, то ніколи не помічаєш маленьких недоліків, хоча й намагаєшся їх видивитися. Лишень коли ти вже переїхав, на тебе чатують неприємні сюрпризи. Напередодні вночі пройшла коротка, але рясна літня злива, і зараз я помічаю краплі навколо мансардного вікна, а стеля навколо наче повогшала. Я вказую на це Джекові.

Він якийсь час вивчає вікно, наче сподіваючись, що під його поглядом воно висохне саме.

– А я ж вважав був, що вже відремонтував цю штуку. Але байдуже, принесу драбинку й гляну.

- Це не горить. Зробіте, коли буде нагода.

Найменше мені кортить, щоб у них склалося враження, що я одна з тих вимогливих пожильців, які постійно скиглять і нарікають на кожну дрібничку.

Аж тоді дещо спадає мені на думку.

- А ключ від самої кімнати ви мені дасте?

Відповідає Марта. Вона у своїй запаморочливій сукні й досі стоїть у дверному прочілі, вільготно зціпивши руки в замок. Я помічаю, що нігті в неї вкриті яскраво-червоним лаком.

- В цьому будинку жодна кімната не замикається. Ми з Джеком вирішили, що єдина умова, за якої ми зголосимося на те, щоб у нас жила чужа людина, - це принцип обопільної довіри.

Мені варто наполягати на ключі. Певна річ, це ж звичайний пункт такого стибу угод? Як іще я можу захистити своє право на особистий простір?

Але натомість я квапливо погоджуюся:

- Так, звісно.

Не сказала б, що це дуже мене тішить, але скандал через це влаштовувати не варто, я не можу втратити нагоду тут оселитися.

Відтак Джек тицяє в двері й каже дещо, що трохи мене заспокоює.

- Там он є засувка, тож просто замикатиметеся, якщо захочете побути наодинці.

Він підходить до дружини, зупиняється обіч неї. Дивлячись на них, що стоять пліч-о-пліч, я не можу позбутися думки про те, як химерно вони виглядають разом. Жодний у світі макіяж, ботокс і філери не в змозі приховати, наскільки насправді вона старша від нього. Його татуювання й зачіска не пасують до її вишуканості. Втім, мені майже тієї ж миті стає соромно за власні паскудні думки.

Аж тоді я дещо згадую. Мені начхати на Джека й Марту. Єдине, що наразі має значення, - це кімната. І вона моя.

- Є приміщення, доступ до яких ми для пожильців обмежуємо. - Марта перелічує їх, знову наголошуючи на тому, що до переліку входить і сад. І це про дещо мені нагадує.

- Тоді, після оглядин... Я стикнулася з вашою сусідкою, такою літньою пані. Вона щось таке казала про свій садок...

Вони обое помітно напружуються. На біса я це бевкнула? Мені ж зовсім не треба, щоб вони зважили, буцімто я - нишпорка, яка пхатиме носа до їхніх

справ? А це їхні справи – хай там що відбувається між ними й сусідкою, це не має жодного стосунку до мого перебування в цьому будинку.

Джек оговтується першим. Голосно форкає.

– Не переймайтеся ви через цю стару порхавку. Вона сама не тямить, що верзе. – Він торкається скроні промовистим жестом, даючи зрозуміти, що в сусідки клепки бракує. – В цієї тітки дах поїхав ще бозна-коли.

«Дах поїхав».

Мене раптом починає морозити.

Марта, втім, перебиває чоловіка, хоча й доволі лагідно.

– Не називай її старою порхавкою, Джеку. Всім нам колись буде стільки років. І от мені, наприклад, хотілося б, щоб, коли це станеться, про мене говорили з належною літній людині шаную... – Погляд зелених очей прикипає до мене. – Втім, на вашому місці я б трималася від неї якнайдалі.

Це, схоже, слухна нагода подякувати й попрощатися.

Втім, вони не йдуть. Так і стовбичать у дверях, наче дві нерухомі статуї. Витріщаються на мене. Геть-чисто персонажі з «Краю "Дикий Захід"»[10 – «Край "Дикий Захід"» – фантастичний телесеріал телеканалу НВО. Сюжет розгортається у футуристичному парку атракціонів «Край "Дикий Захід"», де в ролі мешканців Дикого Заходу виступають людиноподібні роботи.], людиноподібні роботи, які чекають, поки їх увімкнуть і під'єднають усі необхідні дротики. Мене охоплює незатишне, бентежне почуття.

Потім Марта натягає свою безтурботну усмішку – наче вмикає лампочку.

– Якщо вам щось буде треба чи виникнуть якісь запитання...

– ...звертайтеся до мене, – перебиває її Джек, усміхаючись одним кутиком вуст.

Марта жартома дає йому стусана. Потім вони дивляться одне на одного й регочуть. І, тримаючись за руки, йдуть, лишаючи мене в моєму новому помешканні. Я чую, як стиха стогне сходовий майданчик, коли Марта з Джеком перетинають його, як риплять сходи, коли вони йдуть донизу. Звук стихлих голосів, що віддаляються, нагадує шелестіння паперу. Мабуть, не дуже їм зручно оце – щоб у будинку мешкав хтось чужий. Я б на таке, мабуть, не зголосилася.

Як бодай на мент розпружитися, якщо ти знаєш, що в домі чужа людина?

...Так, перш за все треба розібратися із дзеркалом... Я підходжу до нього й відвертаю до стіни. Все одно мені не треба бачити власне відображення на повний зріст.

Дзенькає телефон. Повідомлення від тата. Відтоді як я востаннє їх навідувала, він влаштував мені справжнісіньке пекло. Минулого вечора надійшло повідомлення про те, які вони з мамою були раді мене бачити. А в

кінці повідомлення був номер телефону доктора Вілсона – без жодних додаткових пояснень. Я відповіла, не згадуючи про номер. Сьогодні зранку прийшло ще одне SMS – він дякував мені за те, що я подякувала йому. І надсилав телефонний номер. Знову. На це повідомлення я вже не стала відповідати.

Відкриваю чергове SMS. Цього разу він і не намагався бодай якось приховати свої справжні наміри. Бо жодного тексту немає, самий лише номер.

Я не зверталася до доктора Вілсона, позаяк і досі сподіваюся, що, якщо я потягну ще кілька днів, його, може, зіб'є автівка чи він вийде на пенсію і мені не доведеться з ним зустрічатися. Паскудні думки, але тепер принаймні ви розумієте, якою мірою мені не хочеться до нього потикатися. Зберігаю телефонний номер у адресній книзі телефона і вже збираюся набрати його, але вирішую, що не варто. Можливо, якщо я потягну ще декілька годин, доктор Вілсон устигне назавше поїхати до іншої країни.

Виходжу на майданчик, стиха зачинивши за собою двері. Кілька хвилин стою незрушно. Всотую в себе всі звуки, все, що бачу навколо. Деякі люди вважають, що будинки здатні говорити з ними. Я хочу, щоб цей будинок зі мною поговорив.

Тут, на горішньому поверсі, все вже бувало в бувальцях. Освітлення – вигадливі люстри з кількома лампочками. Вони скидаються на визолочені, але зовні вже доволі полупані. Двері до моєї кімнати старомодні – дерево з мідною ручкою. От відлущити б їх і вкрити лаком, вийшла б просто цяця. Шпалерам уже, схоже, чимало років, і нагорі, попід самою стелею, вони де-не-де повідставали від стіни.

Дослухаюся. Але тут, нагорі, тихо. Будинок не воліє нічого мені повідомити – хіба що те, що Джек із Мартою трохи занедбали це місце.

Може, вони не такі вже й багаті, як я спочатку вважала. Це пояснило б, нащо їм узагалі брати пожильця.

Спускаюся сходами на майданчик другого поверху. Роздивляюся, заплющуюся, вдихаю повітря. Дослухаюся. Чую лишень голоси Джека й Марти там, унизу. Будинку нема чого мені розповісти. Він мовчить. Що ж, може, іншим разом.

Я вмію чекати.

Розділ четвертий

Починаю розпаковувати речі й розвішувати одяг у шафу. Всі без винятку мої кофтинки – з довгими рукавами, штани – до кісточок, а от черевики відкриті – так, що видно верхню частину ступнів. У мене є кілька особистих документів, які я вирішую покласти в шафу біля ліжка, але шухляда відмовляється засуватися як годиться. Витягаю її. Виявляється, що туди, за задню стінку шухляди, позавалювалося чимало всякого непотребу.

Бачу меню з ресторанів на виніс, візитівки служби таксі, стару серветку для окулярів. А ще – конверт. Він не запечатаний, всередині – складений аркуш паперу.

Нашорошую вуха. Це ж щойно зарипіли сходи, що ведуть до моєї кімнати, еге ж? Дослухаюся, але звук не повторюється.

«Припини ти вже бути таким страхополохом».

Я знаю, що в старих будинках у спекотні дні деревина розширюється, а потім уночі знову зсідается. Звідси, напевно, й цей звук. Може, варто піти перевірити? Я зводжуся, й досі тримаючи в руках конверт. Але вже біля дверей зупиняюся. «Досить уже параноїти. Ти хотіла, щоби будинок з тобою поговорив, і він з тобою говорить – от хіба що мовою старого дерева, якою ти не володієш».

Я намагаюся викинути це з голови, але воно нікуди не дівається – оце пекельне відчуття першого вечора, проведеного в чужому будинку.

Натомість я повертаюся до ліжка, витягаю з конверта складений аркуш паперу. Це лист. Написаний від руки, охайним і чітким, якимось професійним почерком. Кров відливає мені від обличчя, мене починає морозити.

Адже я одразу ж розумію, що це за лист.

Підстрибую, коли зовні знову лунає оцей тріск. Цього разу це не сходи – це майданчик просто в мене під дверима. І знову западає тиша.

У кімнаті чути тільки мое важке дихання. За кілька секунд звук повторюється. Уривчасте рипіння – наче щось важке тисне на мостини.

Кладу листа назад у конверт і ховаю його під матрац. Кваплюся до дверей. Притискаюся до них вухом. Дослухаюся.

Тиша.

Бабах.

Стукіт у двері відлунює вібрацією в усьому тілі.

Вражено відсахуюся, хапаючи повітря.

– Хто там? – Трем у голосі приховати несила.

– Всього лиш я.

Розпружуюся. Це Джек. Опускаю руки, намагаюся вирівняти дихання й заспокоїтися. Думаю про те, що варто попросити його піти, але він додає:

– Я оце подумав: у вас, бува, не знайдеться вільної хвилинки?

Відчиняю двері – не надто широко, втім, – щоб дізнатися, чого він хоче.

Але я одразу ж розумію, що припустилася помилки. Слід було сказати йому, що я вже в ліжку. Він в елегантних штанах, налощених черевиках, випрасуваній білій сорочці, а на шиї золотий ланцюжок. Від нього тхне милом і різким, з пряним ароматом, лосьйоном після гоління. Він виглядає так, наче зібрався на побачення. Може, вони з Мартою кудись ідуть?

Обидві руки він тримає за спиною.

– Що сталося, Джеку?

Він жестом штукаря викидає вперед одну руку. В ній – скріплений степлером стосик актів.

– Угода про винайм. Ви забули її підписати.

Він має слухність. Мені так кортіло якнайшвидше в'їхати, що навіть на думку не спало, що треба владнати всі ці юридичні формальності.

– А, так. – Простягаю руку. – Якщо ви мені її залишите, я прочитаю її, підпишу й вранці віддам.

– Та все гаразд, я почекаю. Ми з Мартою хочемо, так би мовити, розставити всі крапки над «і».

Він плечем рвучко прочиняє двері, і я впускаю його, тому що не впустити – то було б неввічливо. Скільки жохливих речей стається з жінками, бо вони вважають, що неввічливо наполягати на своєму? Лише коли Джек уже заходить до кімнати, я розумію, що саме в нього в другій руці. Він за шийку стискає в п'ястуку пляшку шампанського, а між пальцями тримає ніжки двох келихів.

Всміхаючись, наче справдешній дорослий хлопчик, він демонструє мені пляшку.

– Оце купив вам маленький подаруночок на вхідчини. Не годиться вселятися до нового приміщення, не скропивши його. Читайте угоду, я поки наллю нам випити.

Він зачиняє двері й засуває засувку якимось так, що я навіть не встигаю помітити, коли саме він це зробив. Я могла б багато чого з цього приводу сказати, але вирішую, що найкращий варіант – просто підписати угоду й випроводити його.

Знічено опускаюся на стілець біля столу, а Джек вмощується в мене на ліжку й кілька разів підскакує на ньому.

– А нічо, зручненько! – Він плескає по ліжку, облизує губи. – Чого це ви там умостилися? Не треба ніяковіти, сідайте обіч! Овва! – Корок шампанського вилітає з пляшки просто в стелю, піна ллється на підлогу.

Я залишаюся там, де й сиділа. Продивляюсь угоду, й очі в мене дедалі більше розширюються. Руки трусяться, я налякана до напівсмерті. Джек більше не здається мені безневинним ягням. Згадую доторк його сталевих пальців до власного зап'ястка.

- А де Марта?

- Марта? - повторює він, наче я спитала його, де тут отаборилися прибульці з іншої планети. - Та десь пішла. Викиньте ви її з голови врешті-решт, її на вечірку на честь вхідчин не запрошували. До того ж вона добре мене знає й не переймається.

Я йому не вірю. Я бачила, як вона крадькома позирала на нього - такий погляд може бути лишень у глибоко закоханої жінки. Бідолашна Марта.

Він дивиться на мене з натяком на докір.

- То ви так і сидітимете на тому стільці?

- Я читаю угоду.

- Покваптеся, бо піна зійде.

Схоже, у мене, фігурально висловлюючись, вона вже зійшла. І що робити? Я ж у його будинку, а двері взято на засувку. Він ближче до дверей і, якщо я спробую кинутися до них, перехопить мене. До того ж мені все одно знадобиться кілька секунд, щоб відтягнути засувку. Гарячково метикую. В нього, може, й на гадці немає нападати на мене, але коли чоловік, якого ти заледве знаєш, силоміць вдирається до твого помешкання з алкоголем і замикає двері зсередини, статися може будь-що. Я згадую ту жахливу, обурливу трагедію, яка спіткала колись одну мою колишню колегу. Вона почувалася самотньою після розлучення й пішла на побачення з наче цілком поважним хлопцем, який потім накачав її наркотою й згвалтував. Згвалтування назавше залишає відбиток на житті жертви. А я ж повністю беззахисна. Навіть кричати марно - ми на горішньому поверсі. Хто почує, якщо я щосили гукатиму пробі?

Збираю всю свою мужність.

- Джеку, я хочу, щоб ви пішли.

- Що? - Він здається здивованим, наче й справді не розуміє, чому мені кортить, щоб він забрався звідси.

- Те, що ви робите, - нечесно стосовно вашої дружини.

Він здійсмає келих.

- Єдине, що я роблю, - це пригощаю вас шампанським. Мушу додати, що воно мені коштувало грубих грошей, до речі. А роблю це я задля того, щоби привітати вас у вашому новому помешканні.

Навіть до пуття не прочитавши угоду, ставлю розгонистий підпис на обох примірниках і зводжуся.

Витягнувши руку якнайдалі, віддаю йому його примірник. Я не хочу, щоб він до мене наближався.

– От ваша угода, всі крапки над «і» розставлено, тому йдіть, будь ласка.

Раптом його увагу привертає якийсь звук за дверима.

– Ви чули?..

Хотілося б мені, щоб це був звук ляпасу, який би він від мене отримав. Але натомість я також дослухаюся. Й нічого не чую. Джек незугарно притуляє келих на шафку біля ліжка й квапиться до дверей. Від щойної впевненості «Джека-мастака» й сліду не стало. З вправністю досвідченого грабіжника він нечутно відсуває засувку. Ледь прочиняє двері.

Тепер і я чую також. Марта гукає його на ім'я. Здається, вона зараз у холі. Він завмирає, потім притискає палець до губ – анічирк, мовляв. Вперше мене охоплює лют. Він хоче облаштувати все так, наче я його співниця, а цей недоречний візит – наша спільна провина.

Досить з мене. Підступаюся до нього, тицяю підписану угоду йому в пику, тож Джекові нічого іншого не залишається, окрім як забрати папери.

Виштовхати його втришия – от що я мала б зробити, але мені просто кортить, щоб він забирався. Він скрадається до дверей, нишком виходить, іде сходовим майданчиком, спускається сходами. Я чую, як він гукає Марту.

– А я чогось думав, що тебе цілий вечір не буде! – долинає до мене.

Відповіді я не чую.

Беру двері на засувку, підсуваю стілець під ручку, щоб Джек не надумав вдертися до мене вдруге. Важко падаю на ліжку. Я злякалася, я й справді просто страшенно злякалася. А найбільше налякав мене навіть не сам Джек, а те, що я була сама-одна в чужому домі. Принцип довіри, як сформулювала це Марта. Але факт лишається фактом: я взагалі не знаю цих двох людей, у яких винайняла кімнату.

* * *

Згадую про лист, який знайшла в шафці й сховала під матрацом. Витягаю конверт, сідаю до столу. Конверт трохи пом'ятий з одного кута, тому, вирішую я, він, мабуть, пролежав отам, за шухлядою, досить довго, хоча чорнило ще не встигло виблякнути. Витягаю аркуш. Цього разу він мене так не вражає, тому що я вже знаю, що це за лист. Читаю:

«Всім зацікавленим особам.

Це одна з останніх речей, які я залишаю в цій кімнаті. Я не збираюся називати власне ім'я, тому що воно не має жодного значення. Крім того, якщо я зроблю це, прийняте мною рішення може зашкодити невинним людям, а їх уже й так постраждало чимало. З усією повагою я прошу представників влади не намагатися з'ясувати мою особу чи походження. Це й справді не має жодного значення. Я просто людина, яка наробила помилок і вирішила

тепер заплатити за них у єдиний спосіб, який здається прийнятним, тобто власним життям.

Немає потреби ставити забагато запитань. Вони не зарадять ні вам, ні мені. Зі мною все покінчено. Дайте мені спочити з миром.

Оскільки мені відомо, яка доля чекає на самогубців, що не є заможними, я розумію, що поховають мене не у Вестмінстерському абатстві. Втім, я б хотів попросити про те, щоб, перш ніж мене відправлять туди, де я знайду свій вічний спочинок, заупокійну відправу провів пастор англіканської церкви. Я б хотів...»

На цьому лист несподівано уривається.

Лист самогубця. Прощання з життям. Там, унизу аркуша, є ще кілька рядків, набазграні олівцем. Вони, схоже, написані якоюсь незнайомою абеткою, але я взагалі не надто розуміюся на іноземних мовах, тому мені годі прочитати, що там написано.

Отже, виходить, хтось укоротив собі віку просто в цій кімнаті. Не «хтось», тут-таки виправляю себе, а той чоловік, що відмовився називати власне ім'я. Може, це саме тому під час моїх оглядин у кімнаті смерділо отим дешевим освіжувачем повітря – щоб замаскувати гнилий віддих нещодавньої смерті? Але Джек висловився однозначно: жодних пожильців до мене тут не мешкало.

Наново перечитую перші рядки листа – от воно, чорним по білому: «Це одна з останніх речей, які я залишаю в цій кімнаті».

В цій кімнаті. Втім, можливо й таке, що Марта з Джеком купили цю шафу десь на блошиному ринку і лист уже був отам, за задньою стінкою шухляди. Хитаю головою: у шафи вигляд предмета меблювання, який простояв тут уже досить довго, а лист не здається аж такою мірою давнім.

Нащо було Джекові брехати про те, що до мене в них не було пожильців?

Він не тільки у гречку скаче, він ще й бреше? Щось Джеків психологічний портрет виходить не надто привабливим...

А чому всім було байдуже до того безіменного чоловіка? Я проводжу пальцями по рядках. Мені – не байдуже. В горлі клубок.

Я знаю, як воно – заточуючись, стояти на самісінькій межі. Саме цієї миті між мною й цим безіменним чоловіком, обличчя якого мені годі уявити, формується міцний зв'язок. Я не можу просто запхати лист назад до шухляди і вдати, ніби цього незнайомця не існує. «Не існувало», – виправляю я себе. І все одно я не можу, адже це було б жорстоко.

«Немає потреби ставити забагато запитань. Вони не зарадять ні вам, ні мені. Зі мною все покінчено. Дайте мені спочити з миром».

Але в мене не виходить дослухатися до його прохання і вшанувати його волю. Бо позбутися запитань, що дошкуляють мені, я не можу.

Хто вони, оті невинні люди, про яких він говорить? Як саме він їх скривдив? Яких помилок він припустився?

Я гарячково міркую.

«Вгамуйся.

Вгамуйся.

Та вгамуйся ти, хай тобі грець».

Знаходжу свої пігулки, вкидаю одну до рота. Дві – то буде забагато. Я страшенно втомилася, мені треба поспати.

З важким серцем складаю листа й залишаю його на столі.

Мені кортить стільки всього з'ясувати про цього чоловіка, який укоротив собі віку.

* * *

Дивлюся на ліжко й зітхаю. Настав час зазирнути в обличчя власним потворам. Власним демонам. Адже вони є в усіх нас.

Вдягаю піжаму – сплю я завжди в одязі з довгими рукавами й довгими холошами, – витягаю мобільний і навушники. Один психотерапевт якось стверджував, що найкращий спосіб заснути – це фізично виснажитися. Втомитися такою мірою, що, тільки-но ляжеш, тебе миттю затягне в дрімоту. Цей психотерапевт порадив мені щоразу перед сном займатися активними фізичними вправами, але за першої ж нагоди я знехтувала його порадою. Я не люблю такої розминки: вона штучна й нудна. Натомість я винайшла власний спосіб.

Надіваю навушники, натискаю кнопку відтворення на плеєрі. У мене там плейлист типової дівчини з Північного Лондона. Альбоми Емі Вайнгаус[11 – Емі Джейд Вайнгаус (1983–2011) – британська співачка в жанрах соул-поп із джазовими мотивами. Визнана однією з найуспішніших британських поп-зірок. Увійшла до Книги рекордів Гіннеса, здобувши п'ять премій «Греммі».], моєї улюблениці. «You Know I'm No Good» вривається мені у вуха. Перший звук ударних луною віддається в усьому тілі. Я починаю танцювати, наче одержима, швидко рухаючись з одного кінця кімнати до іншого. Гортаний, сексуальний голос Емі підживлює мене. Я впріла, в голові пульсує рефреном одна й та сама фраза. «Я засну. Я засну. Я засну».

Коли Емі нарешті замовкає, я встигаю заспатися. Мені не хочеться відхекуватися – треба якомога швидше засинати.

Музика ще нуртує в мене в жилах, а я вже хапаю іншого свого нічного приятеля – шарф. Він з найм'якішого шовку, бузкового кольору, лише на кінчиках чорний візерунок. Мати подарувала його мені на день народження, коли мені виповнилося п'ятнадцять років. Для більшості людей день народження – то особливий день, їхній день, але мені завжди в ці дні було

страшенно важко. А моїм бідолашним батькам ще важче, бо вони мушили давати раду впертій малій, яка знехочу відбувала свято. Кумедно, за ці роки вони подарували мені стільки чудових подарунків, але саме цей шарф я ціную найбільше. Може, тому, що він схожий на мене саму: не надто ефектний роботяга, який просто виконує свою роботу.

Сідаю на своє нове ліжко. Витягаю ноги. Прив'язую шарф до правого стовпчика ліжка, а потім двічі обмотую його навколо правої кісточки. Лягаю.

«Я засну».

«Всім зацікавленим особам».

Прив'язана нога посмикується. Нарешті наважуюся заплющитися.

Розділ п'ятий

Прокидаюся. Бачу стелю, білі стіни навколо – і серце миттю заходиться. Мружуся від ранкового світла, що сотається крізь люкарну. Де це я? Що це за місце? Я що, знову в лікарні? Мене охоплює паніка. Гарячково роздивляюся, намагаючись збагнути, що відбувається. Аж тоді згадую. Я в кімнаті. У своєму новому помешканні в будинку Марти й Джека. Я завжди почуваюся дезорієнтованою першого ранку, коли прокидаюся не в себе вдома, а деінде – в готельному номері, в літаку, навіть у своїй старій спальні в котеджі батьків.

Опускаю погляд, дивлюся на власну прив'язану ногу. З полегшенням зітхаю. Я й досі надійно припнута. Зиркаю на годинник на телефоні, що лежить на шафі біля ліжка. Десять по сьомій ранку. Час вставати й вирушати на роботу. Розв'язую шарф, обережно складаю його й ховаю під подушку. В радіаторі щось булькотить – мабуть, це ввімкнулося опалення. Хвалити Бога за це, бо в кімнаті досить зимно, навіть попри те, що зараз літо. Подумки занотовую собі: слід спитати в Марти чи Джека, чи не можна зробити так, щоб опалення вмикалося раніше. Втім, ні, Джека я краще не питатиму... не після того, що він утнув учора.

Щойно я зводжуся, мене поймає нестримне бажання відвідати вбиральню. Щосили стримуюся, стискаючи м'язи, квапливо втискаю ноги в свої закриті капці з обляміркою зі штучного хутра і знаходжу довжелезний, нижче коліна, кардиган, який слугує мені халатом.

Відчиняю двері, швидко спускаюся на поверх нижче, де розташований туалет. Джек не зважив за потрібне влаштувати мені екскурсію до ванни, але я пригадую, що це були єдині прочинені двері на другому поверсі.

Щойно я переступаю поріг, мене поймає бажання забратися геть. Ванна кімната стильна, з чорно-білою плиткою на підлозі, із дзеркалом у стилі арт-деко – сестрою-близнючкою того, що висить у холі, – зі світло-брунатною шафкою, на якій лежать два пухнасті, охайно складені рушники.

Самої ванни я не бачу, бо шторка для душу засмикнута. Чи то Марта, чи то Джек тут нещодавно побували, бо стіни й досі упрілі.

Діставшись до унітаза, я підсмикую кардиган. Починаю стягати піжамні штани... і тут духова завіса рвучко відсмикується. Злякано скрикую, впускаю штани, вони падають аж до колін, а я незграбно відсахуюся вбік, до стіни.

З наповненої ванни на мене дивляться мої орендодавці.

Тендітна рука Марти притримує душову завісу, приховуючи їхні тіла, тож усе, що я бачу, – то самі лише голови. Власне, ні, у Джека ще й шию трохи видно. Вони скидаються на Панча й Джуді[12 – Панч і Джуді – традиційний вуличний ляльковий театр, який спочатку виник в Італії в XVII ст., а потім з'явився у Великій Британії. Центральні персонажі театру – Панч і його дружина Джуді.], які от-от розпочнуть виставу.

– Я... перепрошую. Перепрошую, я... – видушую насилу.

Обличчя в мене пашіє від сорому. Можна ж було постукати у двері, щоби пересвідчитися, що всередині нікого немає. Ідіотка!

Бідолашна Марта здається наляканою до напівсмерті, а Джек... Джек дивиться на мене зимним, лише трохи стривоженим поглядом. Я знаю, чого він боїться, – того, що я втаємничу його дружиноньку в те, що він утнув минулого вечора. Але, гадаю, він у курсі, що я триматиму язика за зубами, адже мені надто потрібна ця кімната.

Дружина обертається до нього.

– Любий, ти хіба не пояснив Лізі, що буде з ванною?

– Я не думав, що в цьому є потреба, в угоді ж усе прописано!

Так, ще дещо, щоб не забути: побитися головою об стінку через те, що я така дурепа й не прочитала ту угоду до пуття.

– Мені дуже шкода... – знову починаю вибачатися я, розуміючи, що мав на увазі Елтон Джон, коли казав, що «перепрошую» – то найважче слово.

Марта на те лиш відмахується.

– Це ми маємо перепрошувати. Думаю, ви розумієте, приміщення такого делікатного призначення ми хотіли б мати виключно в особистому користуванні.

Фраза про «приміщення делікатного призначення» нагадує мені, що Джек з Мартою достеменно в костюмах Адама і Єви, а штани й досі телепаються в мене на кісточках. Охоплена панікою, опускаю очі. Зітхаю з полегшенням – довгий кардиган ховає все, що йому належить ховати. Тремтливою рукою підхоплюю штани, миттю натягаю їх. Знову бурмочу «перепрошую» й хутко вимітаюся звідти.

Сечовий міхур щосили виказує мені своє невдоволення, але я піднімаюся назад до кімнати. Щойно опинившись там, падаю на ліжко. Обличчя в мене й

досі пашіє, як розжарена груба. Ця ситуація достеменно потрапить до топ-10 найбентежніших у моєму житті. Це ж як я могла не прочитати угоду, перш ніж її підписувати?

«Ніколи не підписуй жодного документа, перш ніж прочитати його від першої літери до останньої, ще й кілька разів», – отаку мудру пораду давав мені тато, коли я щойно влаштувалася на свою першу роботу.

Мене трохи розпружує, але я продовжую картати себе. Єдиною причиною, з якої я підписала угоду, не читаючи, було те, що мені кортіло якнайшвидше спекатися Джека.

Я знаходжу складені аркуші угоди в шухляді шафи біля ліжка й забираю їх із собою, вирушаючи на пошуки душевої й туалету.

Коли я бачу його, той туалет, настрій у мене нагло гіршає. Він у флігелі й схожий на оту старомодну вбиральню в саду – височезний бачок, ланцюжок, за який треба смикати. Рукомийник із тріщинами. Маленьке віконечко з матовим склом виходить просто в той самий сад, куди мені зась потикатися. В мене виникають підозри, що колись це й справді був вуличний туалет, а потім з нього просто зробили прибудову.

Душова навпроти, тут усе трохи краще. Принаймні облаштоване приміщення доволі сучасно, але воно крихітне, тут страшенно зимно, а ще ледь смердить пліснявою.

Я могла би влаштувати скандал... але ні, не буду. Натомість намагаюся побачити в цій ситуації хоч якийсь позитив: принаймні ці туалет і душова будуть лише моїми.

Сідаю на унітаз і починаю ретельно вивчати угоду. Дістаюся до розділу, на який варто було одразу звернути увагу, – обов'язки орендаря.

Переважна більшість – це ота звичайна бздуря, але є ще дещо.

«Орендар має право користуватися виключно вбиральнею й душевою на першому поверсі.

Орендареві заборонено вживання їжі в кімнаті. Вживання алкоголю також заборонене.

Єдині особи, що мають змогу навідувати орендаря в кімнаті, – це батьки. Про їхні відвідини орендодавця має бути попереджено заздалегідь. Усі інші відвідини поживльця в будинку ЗАБОРОНЕНІ».

Відвідини заборонені. Це ж куди я потрапила – до вікторіанського пансіону для цнотливих панночок?

До мене потроху доходить: проживання в чужому будинку передбачає, що власні сподівання слід трохи притримати. Відкидаюся, спираючись спиною на холодну трубу позаду, в якій гучно булькотить вода. Сенсу аж надто перейматися з цього приводу немає. Я вже підписала угоду. Ніхто мене до цього не силував. Я нагадую собі: на чим возі сидиш, того й пісню співай.

* * *

– Лізо! – гукає мене Марта, щойно я заходжу до будинку, повернувшись із роботи.

На мить я спантеличуюся: мені здається, що мене гукає мама.

Легенько струшую головою, щоби прочистити мізки. Не можу стримати роздратоване форкання. Мені зовсім не кортить зараз гратися в слухняну пожиличку. Я страшенно втомилася на роботі. Брючний костюм здається таким важким, наче на плечах у мене сидить ще й інша людина. Все, чого мені наразі кортить, – це потрапити до власної кімнати й упасти на ліжко. І поміркувати про ту прощальну записку. Я все не можу викинути її з голови. Не можу перестати думати про її невідомого мені автора.

Раптом я помічаю в коридорі щось дивне. Витріщаюся, впустивши щелепу. Це моя валіза й кілька пакетів, напхані моїми манатками. Я не... не розумію. Що сталося?

Стрімко, так, що холоші штанів метляються, демонструючи верхню частину ступнів, я заходжу в ідальню, де біля дерев'яного столу сидять Джек з Мартою. Вони дивляться на мене наче двоє стривожених батьків, які знайшли щось заборонене в кімнаті дочки-підлітка й от тепер зібралися влаштувати серйозний «розбір польотів».

Обое зводяться, коли я заходжу до кімнати. Марта здається змороною, шкіра ще дужче обпинає вилиці, ніж зазвичай, колір обличчя якийсь дивний – його не в змозі приховати навіть тлустий шар рум'ян. Джек стоїть у неї за спиною. У його присутності дружина здається якоюсь навіть меншою на зріст.

Обое мовчать, тому я не витримую першою:

– Якісь проблеми?

Так, цілком очевидно, що проблеми. Судячи з моїх спакованих речей, мене збираються викинути звідси. Але цього не станеться, я цілком і повністю цього певна. Мене поймає враження, наче я потрапила до якоїсь паралельної реальності. Ще вчора вони обое були такі лагідні до мене, такі приязні... ну, якщо не зважати на...

І саме тієї миті я помічаю пляшку шампанського, яку Джек приніс до моєї кімнати – так, до моєї кімнати! – напередодні ввечері, щоб «відсвяткувати». Вона стоїть на столі. І два келихи, наполовину повні напоєм, з якого давно вже вивітрилися всі бульбашки, стоять поруч із нею. Підтискаю губи.

Голос Марти бринить.

– Що ж, Лізо. Буду лаконічна, бо не хочу образ і вважаю, що це непотрібно. – Вона озирається на Джека по допомогу, але на цей погляд він відповідає самим лише безневинним виразом обличчя. – Ми з Джеком

поговорили й вирішили, що для всіх нас буде краще, якщо ви пошукаєте собі інше місце проживання. Ми повернемо вам орендну плату й завдаток, це не проблема. Але ми хочемо, щоб ви поїхали. Вже сьогодні.

Я одразу ж переходжу в напад.

– Це ж чому?

Всередині в мене закипає гнів. Ці двоє мали нахабство запустити лабету до моїх речей, коли мене не було вдома. Ми так не домовлялися, але я поки що на цьому не наголошую. Щосили стримую гнів, але він усе одно булькотить усередині.

Голос Марти звучить невпевнено, наче текст ролі їй дали заздалегідь, але вона його до пуття не завчила. Вона засмучено зводить очі на речові докази на столі.

– Коли Джек сьогодні намагався полагодити мансардне вікно у вашій кімнаті, він знайшов оце у вас на столі. В угоді чітко зазначено, що алкоголь і... відвідувачі, всі, окрім батьків... заборонені. Це пряме порушення угоди, яку ви підписали. Боюся, ми не можемо дозволити вам надалі залишатися в нашому будинку. Тож, якщо ваша ласка...

Я здогадуюся, що Марті добре відомо, звідки в моїй кімнаті взялося те шампанське і ким був відвідувач. Відчуваю спокусу викласти їй усе як є, але вона здається такою розгубленою, що мені стає її шкода і я вирішую, що краще промовчати. Хай там як, мені не хочеться поки що спалювати мости – якщо тільки мене не примусять це зробити.

Перехоплюю нервовий погляд Джека. Він одразу ж відводить очі.

– Шампанське мені подарували колеги по роботі, коли я повідомила, що переїжджаю. Я привезла два келихи й наповнила один, поки розбирала речі. Але в цьому шарварку забула, куди саме я його поставила, тому наповнила і другий також. Угоду я тоді ще не прочитала, навіть попри те, що вже встигла підписати. Отже, як бачите, все це непорозуміння.

Все це звучало б дуже переконливо, якби вони діяли від щирого серця. Але ж вони брешуть. Точніше кажучи, Джек бреше.

Марта знову дивиться на чоловіка, тоді зводить очі на мене. Цілком очевидно, що подружжя вирішило делегувати обов'язок вести зі мною перемовини саме їй.

– Може, й так, але все одно це порушення угоди. І нам здається, що це неприпустимо. Нічого особистого. Ви дуже мила дівчина. – Вона гарячково підшукує гоже пояснення. – Ми просто думаємо, що ви тут не на своєму місці.

Я залишуся. Жодних сумнівів щодо цього в мене немає. Але мені цікаво, в чому полягає справжня причина цього дійства. Певна річ, існують на світі дурепи, які не проти скочити в гречку з Джеком, але я чомусь сумніваюся, що він отак от мститься щоразу, коли дістає від когось одкоша. Для таких, як він, це лотерея. Раз на раз не припадає. Потім я пригадую вираз його

обличчя, коли я попросила його піти. Міркую над тим, що б сталося, якби Марта так вчасно не повернулася додому. Гм, можливо, я про нього завищої думки.

– Послухайте, Марто, мене не цікавить оце – «на своєму місці, не на своєму місці»... Я знаю одне: я підписала угоду терміном на шість місяців. Я збираюся виконувати її, і ви так само. А ще я хочу вас попередити, що працюю в галузі, де достобіса дуже беручких юристів, один з яких – мій колишній хлопець.

І нащо я приплітаю сюди Алекса?

– Якщо ви вирішите порушити угоду, яку ми підписали, я звернуся до них і тоді вже нам доведеться з'ясовувати стосунки в суді.

Слово «суд» змушує обох ледь помітно здригнутися. Марта, здається, от-от заплаче.

– Не треба цих погроз, Лізо. Ну чому ви не розумієте, що в нас із вами просто нічого не вийде? В Лондоні є чимало кімнат на винайм. Чому ви не хочете підшукати собі якусь іншу?

Але я непохитна.

– Тому що я вже знайшла цю. Я заплатила завдаток і орендну плату, і я тут залишусь. Ще щось?

Джек більше не здається втіленням невинності. Власне, він дивиться на мене з чимось, що вельми нагадує гнів. Він, вочевидь, не звик до того, щоб жінки чинили опір. Мабуть, це через те, що він живе з Мартою, яка старша від нього. От йому й почало здаватися, ніби він володар всесвіту.

Обое мовчать, тому я розвертаюся, збираючись іти. Але перш ніж вийти з кімнати, я питаюся в Джека:

– То ви полагодили мансардне вікно?

Він дуже повільно хитає головою, тому я додаю:

– Буду дуже вдячна, якщо ви зробите це якнайшвидше.

А відтак озираюся на Марту з обвинувальним поглядом.

– Ви вчора розводилися про довіру. Сказали, що саме з цієї причини в моїй кімнаті немає ключа. Я довіряла вам обом.

Втім, не Джекові. Джекові я не довіряю, натомість мені кортить дати йому стусана. Але ж я реалістка. Треба зруйнувати їхні підступи, перш ніж я заберусь звідси.

Виходжу. Неквапом, щоб дати їм зрозуміти, що залякати мене не вдалося. Збираю валізу й пакети з передпокою й тягну їх назад до своєї кімнати.

Щойно зачинивши двері, притискаюся до них спиною й сповзаю на підлогу. Дійство, яке щойно відбулося там, унизу, – це останнє, чого я сподівалася на другий день проживання в цьому будинку. Але принаймні тепер я розумію, чого можна очікувати від Джека. Він, виявляється, маленький поганець, з тих, які ховаються під матусиною спідницею, утнувши якусь капость.

– І вас вони також намагалися викинути? – пошепки питаю в чоловіка, який залишив прощального листа, наче він зараз тут, у цій-таки кімнаті.

Вирішую називати ту записку прощальним листом. Передсмертний лист – то таке неприємне словосполучення. «Передсмертний» – через скупчення приголосних слово схоже на удар ножа. Прощальний лист і досі лежить на столі, де я залишила його напередодні ввечері. Грець, якого ж дідька я його не сховала? Почуваюся так, наче знехтувала останньою волею людини, яка залишила цей світ в один з найпаскудніших способів – вкоротивши собі віку. Обережно складаю лист і кладу його під подушку, поруч із бузковим шарфом.

І ще раз ретельно перечитую угоду. І знову. Передивляюся свої речі, щоб переконатися, що в мене немає нічого, що могло б бути витлумачене як порушення, – от наприклад, щоб у сумці в мене не сховався якийсь несанкціонований відвідувач. Ніщо не завадить їм вдертися до моєї кімнати, коли мене не буде вдома. Уявляю, як Джек почне тут нишпорити, намагаючись знайти ще щось, що він може використати як привід мене звідси випхати. Але я не збираюся давати йому такої нагоди. Мені й справді варто було попросити когось вивчити ту угоду, перш ніж я її підписала, але тепер уже запізно побиватися через це. Втім, зважаючи на те, як вони обоє знітилися, коли я згадала про суд, можливо, на нові підступи їм духу забракне.

Роззираюся, щоб переконатися, що нічого не забула. Волога пляма біля вікна помітно збільшилася. Тепер це ціла смуга, яка повзе похилою стелею до однієї зі стін. Я вирішую, що тиснутиму на Джека, допоки він усе не полагодить. У мене немає наміру відступати, хай навіть я достеменно знаю, що нічого він не ремонтуватиме. Він, либонь, сподівається, що кінець кінцем проживання в цій кімнаті стане загрозою для здоров'я і цього буде достатньо, щоб витурити мене звідси, коли похолоднішає на вулиці.

І дарма він цього сподівається.

Чую, як риплять сходинки. Хтось піднімається нагору. Зупиняється. Потім знову чути рипіння й м'які кроки сходовим майданчиком. Я зараз не в тому настрої для другого раунду двобою з Джеком, який надумав мене залякувати. Цього разу я горлатиму так, що аж стіни труситимуться.

Хапаю стілець, що стояв біля столу, підпираю ним дверну ручку.

Витягаю перцевий балончик і персональну тривожну кнопку, яку я придбала в обід. Серце в мене так заходиться, що я аж чую ці удари. Міцно стискаю балончик. Западає довга тиша. А потім хтось легенько стукає у двері.

– Чого вам? – питаю крізь зуби.

– Можна поговорити з вами наодинці?

Це не Джек. Це Марта.

Розділ шостий

Прибираю стілець і відсуваю засувку. Нерішуче відчиняю двері й крізь шпаринку бачу, що моя відвідувачка сама. Схоже, підстав не впускати її немає. Врешті-решт, це ж її будинок.

Щойно опинившись у кімнаті, Марта помічає перцевий балончик і «тривожну кнопку» в мене в руках. Похмуро всміхнувшись, вона каже:

– В цьому немає потреби, Лізо. Переймаєтеся через Джека? Не варто, він вас не скривдить. Як то кажуть, дим е, а вогню немає.

Я трохи ніяковію, хоча й досі маюся на бачності. Втім, балончик і кнопку кладу на камінну полицю. Марта босоніж, а через це ілюзія того, що вона дуже висока, яку створювали її запаморочливі підбори, зникла. Вона й досі вбрана в дорогезний чорний костюм – наче для виходу кудись у розкішне місце. Можливо, вона взагалі завжди так вдягається. Не знаю, що в неї за парфуми, але вони делікатно-солодкі, не настирливі.

За вікном уже майже сутінки. Єдині джерела природного світла в кімнаті – люкарна й мансардне вікно, тому тут доволі темно. Мабуть, через це до мене раптом доходить, яка запаморочливо гарна моя господиня була замолоду. Витончені вилиці й високе чоло вишукано підкреслюють красу цих невимовно гарних зелених очей. Марта о своїй золотій порі, либонь, розбила чимало сердець, була завжди в центрі уваги, і мені вкотре вже стає цікаво – це ж як вона примудрилася вклепатися в цього свого чоловіченька?

Марта, схоже, нервуеться, тому що тиняється кімнатою, роздивляючись речі, наче в'язничний оглядач, а я все дивлюся на неї. Вона зупиняється біля столу, наче сподіваючись щось на ньому знайти. Зводить на мене очі, й досі трохи нервуючись після сцени там, унизу, аж тоді чарівно всміхається.

– Ви не проти побалакати, Лізо? Отак от, знаєте, як жінка з жінкою?

– Не проти.

Вона може «балакати» зі мною скільки влізе, але це геть нічогісінько не змінить – я звідси не поїду. Не заберуся з цього будинку. З цієї кімнати.

Марта сідає на стілець біля столу й схрещує стрункі ноги.

– Я не часто таке роблю, – попереджає завчасно і, не давши мені нагоди відповісти, витягає з кишені пачку цигарок.

Намагаюся не виказати подиву. Марта плюс цигарки – поєднання, яке вперто не вкладається у мене в голову. Ця жінка здається надто витонченою для того, щоб у цих прегарних губах опинилася така банальність, як цигарка. Дивлюся, як вона курить, – а подивитися, далєбі, є на що, адже вона влаштовує з цього справжній перформанс. Ле́дь скривившись, розпалює цигарку. Дим клубочиться навколо неї, а вона тримається з природною вишуканістю зірки фільму в жанрі нуар із золотого періоду Голлівуду. Така собі красуня, чий коханець щойно застрелив її чоловіка, то ж вона тепер переймається, що їх вистежить ФБР. Вона не питає, чи я не проти того, щоб вона курила, і не пропонує пригостити мене цигаркою. А я проти, ще й як.

Втім, це не мій будинок, а її.

– Можете відповісти на одне запитання?

– Так, звісно.

Обличчя її почасти вкриває дим.

– Чому б вам просто не зібрати речі й не поїхати? Була б я на вашому місці, то саме це й зробила б.

– Я вже казала вам. Я підписала угоду і збираюся діяти відповідно до неї. Зараз не так уже легко знайти таку гарну й зручну кімнату, як оця. А що стосується всієї цієї історії з шампанським і...

Вона перериває мене.

– Я знаю, звідки у вас у кімнаті взялося шампанське й келихи. Їх приніс Джек, єге ж? Він бо думав, що мене того вечора не буде вдома. Але я не такою мірою дурна.

Мене дивує це раптове зізнання.

– Тоді вам відомо, що я не зробила нічого поганого. І, отже, у вас ще менше підстав вимагати від мене, щоб я поїхала.

– А я думаю, що причин поїхати у вас чимало. Я б не зголосилася жити в будинку, де першого ж вечора господар вдирається до моєї кімнати з алкоголем і презервативом напереваги. Втім, про презерватив забудьте, він не такою мірою завбачливий.

Мене вражає, як добре вона, виявляється, знає свого чоловіка. Чому ж тоді залишається з ним? Невже не почувається приниженою?

– Я знаю свої права. Вам не вдасться мене звідси витурити.

Марта зводиться, підходить до вікна, викидає цигарку. Коли вона знову сідає, то негайно прикурює наступну. Тепер я помічаю, що руки в неї ле́дь помітно тремтять.

– Ви з ним спали?

В мене аж щелепа відпадає.

- Але ж... звісно, що ні!

Вона витягає пальці вільної руки.

- А навіть якби й так, я б не стала вас винувати. Він - вродливий хлопчик. І, відверто кажучи, хоча певні недоліки в мене є, але я не святенниця. Я й сама кілька разів скакала в гречку, а отже, не в тому становищі, щоб когось критикувати за це.

- Я. Не. Спала. З. Ним.

Ця «балачка жінки з жінкою» щось стає якоюсь надто особистою й незручною. Цікаво, до чого Марта веде. Вона ж достеменно з'явилася в мене не для того, щоб обговорювати подружні зради? Про це свідчить її поведінка. Закладаюся, Джек відрядив її сюди з якимось повідомленням, але я поки що не збагну, про що йдеться. Навряд чи про те, щоб я забиралася. Я ж уже пояснила, що не збираюся цього робити.

Марта, здається, поринула в роздуми. Аж тоді вона питає:

- Скільки вам років?

- Двадцять п'ять.

Вона киває.

- А мені сорок три.

На мить затинається, а тоді зізнається:

- Ну добре, сорок вісім.

«З хвостиком», - шалено кортить додати мені; адже їй достеменно вже за п'ятдесят.

- Знаєте, бути дружиною набагато молодшого чоловіка, такого як Джек, - це нелегко. Коли тебе раз у раз мають за його матінку, а чи вважають, що твій чоловік - такий собі жиголо. Це дуже нелегко.

Шаріюся, згадавши, як сама вважала її його матусею.

- Уявляю.

Вона вже не здається засмученою - радше ображеною.

- Ні, не уявляєте. Ви навіть не здатні нічого подібного собі уявити. Знаєте, коли мені було стільки років, скільки оце вам зараз, чоловіки просто переслідували мене, наче собака згря. Все, що я мусила зробити, - це кинути палицю й дивитися, як вони мчать за нею наввипередки, заходячись гавкотом. Вони несли мені цю палицю, потім ставали на задні лапи й висолоплювали язики. А тепер... - голос її гірко зривається, - тепер вони кепкують у мене за спиною. Ви навіть не уявляєте, як воно.

Мені її шкода – хіба ж її може бути не шкода? Не дивно, що вона робить ін'єкції ботоксу, намагаючись ухопити за хвіст молодість, яка швидко минає...

Тепер у кімнаті зовсім темно. Марта – самий лише темний силует.

– Послухайте, Лізо. Я не кажу вам поїхати, я не прошу вас поїхати. Я благаю вас це зробити. – Тон її здається майже розпачливим. – Зберіть валізи й поїдьте, просто сьогодні. В мене внизу, в бюро, є кількасот фунтів – можете забрати їх і перебратися до готелю, якщо хочете. Джек – чудовий хлопець, але іноді він може бути... – Вона зводить погляд, наче ті слова, що вона їх намагається добрати, ширяють у повітрі. Потім знову дивиться мені просто в очі.

– ...Він може бути трохи впертим, якщо не дістає бажаного. Я не хочу, щоб комусь із вас – вам чи йому – було незатишно в моєму будинку.

– Отже, це ваш будинок, а не його? – втручаюсь я.

Мені не треба навіть бачити того, як маковіють її щоки, щоб збагнути, що запитання допекло її до ширця. Вона зводиться, обличчя спотворене гнівом і розпачем.

– Якщо ви вважаєте, що він залишається зі мною виключно через мої гроші й будинок, то ви...

– Перепрошую, Марто. Це було нечемно. Я просто вдячна за те, що ви надали мені прихисток у вашому чудовому будинку.

Вона не сідає – так і стоїть переді мною й дивиться засмученим поглядом.

– Ми прожили разом чотири роки. Тільки я і Джек, самі в нашому будинку.

І той чоловік, що жив у кімнаті до мене, кортить додати мені, але я цього не роблю.

– Мені важко було зголоситися на те, щоб у нас поселилася чужа людина. Але останнім часом у Джека не все гаразд з роботою, а в мене брати гроші він не хоче. Він прагне незалежності. Отже, ми погодилися взяти пожильця, щоб у нього з'явилося додаткове джерело прибутку. – Обличчя ледь розпружується. – Відверто кажучи, я не уявляла до пуття, як воно буде – мати в будинку молоду дівчину, коли в мене настільки молодший чоловік.

Боже милий, вона здається такою вразливою. Наче я збираюся зруйнувати всенький її світ.

Хутко зводжуся, але тримаюся на відстані.

– Дозвольте запевнити вас, що між мною й вашим чоловіком ніколи не буде інших стосунків, окрім суто ділових, себто стосунків домовласника й пожильця.

Марта на мить замислюється.

– Річ не лише у вас, але і в Джекові. Він почувається ображеним. Я не хочу, щоб між вами було якесь... ну, напруження. – Вона змахує рукою. – Може, найкраще для вас – то все ж таки поїхати?

– А чи вам відомо, як складно зараз відшукати житло в одному з найпопулярніших міст світу? В мене є файна робота й незлецька зарплата, але я все одно не можу дозволити собі придбати власне помешкання. Якщо я сьогодні поїду, то кінець кінцем опинюся в хостелі, в кімнаті, де повно інших людей. Я на таке не зголошуся. – Зводжу дух. – Але світло в кінці тунелю таки є – для всіх нас. Якщо за шість місяців усе не владнається і ви не запропонуєте мені подовжити угоду, я поїду. Все просто.

– Я знаю, що робити. – Вона похвальноється. – Я поговорю з Джеком і все владнаю. Так, саме це я й зроблю.

Оце останнє вона каже радше самій собі, стиснувши п'ястуки. Чому думка про те, що треба поговорити з чоловіком, змушує її затискати кулаки? Чому вона через це аж такою мірою переймається?

Своєю плавною ходою Марта рушає до дверей.

– А чи вам відомо, що колись це була кімната челяді? Можете собі уявити, як воно – відгарувати цілісінький день там, унизу, а потім, уже ввечері, ледве тримаючись на ногах, дертися до себе під самісінький дах?

Мені кортить відповісти: «Ще й як можу, адже мені доводиться щоразу дертися сходами, повертаючись із туалету».

Втім, я вирішую промовчати й видушую усмішку.

– Не хвилюйтеся, Марто, все владнається.

Розділ сьомий

Прокидаюся в остудній темряві – на підлозі, геть мокра від поту, з прив'язаною до ліжка лівою ногою. Вузол шарфа затягнувся, тканина боляче вп'ялася мені в кісточку. Обличчям струменять сльози відчаю. Я в розпачі, адже ці сни повернулися.

Дехто страждає на мігрень. Ці люди наперед відчують, що наближається напад. Єдине, що вони можуть зробити, – це намагатися уникати можливих факторів ризику й приймати знеболювальне. А коли починається напад, єдиний вихід – це зачaitися десь у тихому місці й чекати, поки минеться. А я от страждаю не на мігрень, а на жасні сни. Інколи ці напади тривають по кілька днів поспіль, а буває й таке, що по кілька тижнів. Потім на деякий час жажіття дають мені спокій. Часто перепочинок триває місяці чи навіть роки, тому я встигаю вирішити, що вже все, минулося й по всьому.

Але потім жажіття повертаються й мстяться мені за самовпевненість. Я наперед відчуюю їхнє наближення, я знаю свої «фактори ризику», але жодні

медикаменти мені не зарадять, і просто лежати в тихому місці й чекати, поки минеться, я теж не можу, бо там-таки, в тихому місці, вони на мене й напосядуться.

А найбільше мене лякає те, що оцей будинок сам по собі – фактор ризику.

Ці сни сняться мені, відколи я себе пам'ятаю. Маленькою я підхоплювалася, заходячись криком, і батьки мчали до моєї спальні, вирішивши, що хтось на мене напав. І на мене таки дійсно нападали, але тільки в тих жахачках, що поймали мою уяву. Батьки обіймали мене, тато заспокоював, мама мовчки плакала. Під час цих нападів страшних снів спокою мені не було й удень також. Почасти через те, що я була страшенно виснажена, але на додачу я не була цілком певна того, що все те, що відбувалося в моїй дитячій свідомості, була всього-на-всього вигадка. Батьки і вчителі були такою мірою налякані моїм станом під час цих нападів, що мене відрядили до дитячого психолога.

Вона намагалася приховати це, але я бачила, що мої історії про чудовиськ, озброєних ножами, сокирами, мечами, кинджалами й велетенськими голками, її неабияк спантеличили. Ці чудовиська ганялися за мною по будинку, намагаючись убити. А ще був біль. Господи, який нестерпний біль! А ще були інші сни, абстрактні, які взагалі не мали жодного сенсу – мішанина мінливих обрисів і кольорів. Ці сни переслідували мене, несли смерть.

Єдиний спосіб, у який психолог змогла дати всьому цьому раду, – це поставити мені діагноз «високофункціональний соціопат з підвищеною тривожністю» й заявити, що мене, мабуть, цькують у школі. Певна річ, батькам і вчителям вона озвучила трохи відцензуровану версію.

Мій новий будинок – ідеальне середовище для нічних жахів. Вдень це величний вікторіанський маєток, а вночі він перетворюється на трохи моторошне готичне обійстя – можна завиграшки уявити, що десь тут влаштував собі кубло вампір. Вдень це тихе місце, де можна відпочивати чи працювати. Вночі тут постійно якийсь шум. Деревина зсідается й розширюється, стає вологою й потім висихає. Звідси це постійне тріскотіння, через яке виникає враження, наче тут, усередині, дихає якийсь велетень, наче й сам будинок – живий.

Прощальна записка.

Джек, який напосівся на мене.

Джек і Марта, які намагалися витурити мене звідси.

Вороже налаштована сусідка.

Марта мала рацію. Треба пакувати речі й вшиватися.

Ні. Це не варіант.

Забираюся на ліжку. Трохи послаблюю вузол на нозі. Тягнуся по телефон і навушники. Натискаю відтворення. Заплющуюся. Пориною в композицію Емі Вайнгаус «Wake Up Alone». Неймовірна сумна пісня, але мелодія заколисую мене, заспокоює, жене геть мій переляк.

Тіло починає розпружуватися, дихання вирівнюється, сповільнюється. Я поринаю в дрімоту...

Але там, у темряві, вони на мене чатують. Я це відчуваю. Оті здоровенні постаті, вдвічі вищі від мене, з достеменно людськими обрисами. Вони зазирають у люкарну й мансардне вікно. Ховаються за зачиненими дверима кімнати. Але я знаю, що вони там. Я бачу їхні огидні, зловісні пики. Бачу ножі й голки в них у руках. Вони чекають. Чекають, поки я засну, щоби вдертися в мої сні й нести мені смерть, поки я гомзатимуся, сколочуючи ліжко, знемагатиму від болю й кликатиму маму.

Злякано труснувши головою, виборсуюся з лабет напівсну. Навушники й досі в мене у вухах. Перед очима все пливе. Знову натискаю на кнопку відтворення. Емі вдруге починає заколисувати мене. Тіло мое важчає, напруження полишає мене. Я відчуваю, що цього разу засну. Жасні силуети зникають. Але я знаю, що вони терплячі. Вони повернуться іншої ночі, і то незабаром.

* * *

Наступного ранку, щойно я ступаю на сходовий майданчик другого поверху, мостини зрадницьки риплять під моїми капцями. Хай йому грець! Останнє, чого мені кортить, – це розбудити Марту й Джека. І річ не в тім, що я їх боюся. Просто якось обійдуся без проблем і протистояння з чоловіченьком моєї домовласниці. Хоча я дуже сподіваюся, що Марта спромоглася вмовити його і він тепер мене не турбуватиме й не гостритиме на мене зуб.

Завмираю на мить, вичікуючи. Ні, з сусідніх кімнат не чути ані звуку.

Навшпиньки спускаючись сходами, я почуваюся геть змороною. Не знаю, скільки годин мені вдалося проспати, але цього геть мало. Я наче справдешній зомбі.

Опинившись на першому поверсі, відчуваю запах бекону. Хтось уже прокинувся. Мабуть, то поганий хлопчик Джек, Марта з беконом якось не співвідноситься – радше уже з вудженим лососем і яечнею. Може, варто зазирнути на кухню, щоби пересвідчитися, чи чисто на горизонті?... Та грець з ним, я ж плачу грубі гроші за право жити тут, і немає чого скрадатися коридорами непроханим привидом. Рушаю далі й чую, як нагорі зачиняються двері. То, без сумніву, прокинулася Марта.

Хвалити Бога, в кухні й духу Джекового немає. Йду в туалет, затим у душ, який мені зараз конче потрібен. Почуваючись трохи підсвіженою, роблю собі чашку чаю, кілька тостів і виходжу з кухні. Нагору не йду, натомість заходжу до просторої вітальні з блідо-блакитними стінами, мармуровим каміном і величезним дзеркалом, завдяки якому кімната здається удвічі більшою, ніж вона є насправді. В іншому її кінці стоїть масивний рояль. Я роблю те ж саме, що й першого свого вечора тут. Заплющуюся й зосереджуюся, намагаючись зрозуміти, чи хоче цей будинок щось мені розповісти. Потім розплющуюся і всотую в себе кожну дрібничку в кімнаті. Але намарно.

Те ж саме я роблю в серці будинку, стоячи на розкішному червоному з чорним килимі у вестибюлі. Будинок мовчить. Можливо, я надто засмучена, щоб почути те, про що мені прагнуть розповісти ці стіни. Але байдуже, в мене ще буде нагода. От чого-чого, а часу в мене вдосталь. Піднімаючись сходами, я всміхаюся власним думкам. Цей будинок уже дещо розповів мені, сам цього не усвідомивши.

Повернувшись у кімнату, беру двері на засувку і знову підпираю ручку стільцем. Знімаю капці, повертаюся... і завмираю. Напружуюся. Що це за звук? Мене з головою накриває відчуття, від якого аж мороз дере поза шкірою. Щось... чи то пак хтось дивиться на мене. Мене беруть сироти, волосинки на руках під довгими рукавами стають дибки.

Затамовую дух. Завмираю.

От воно, знову. Тихеньке шелестіння і якийсь стукіт, наче по мостинах ледь чутно б'ють маленьким дрючком. Налякано роззираюся. Але мій квапливий огляд нічого не дає. Тут такою мірою мало меблів, що під ними не сховаєшся. Навшпиньки обходжу кімнату і аж тоді нарешті бачу. Помічаю краєм ока щось сіре, наче пір'інка. І знову чую цей самий легенький стукіт.

Мене поймає трем невимовної огиди. Мое найгірше нічне жахіття. Миша. Затискаю собі рота долонею, не в змозі поворухнутися. Її хвіст міцно затиснутий металевою пащекою мишоловки. Миша прямує до каміна, аж раптом передумує. Тягнувши мишоловку за собою, наче санчата, вона в розпачі порскає під ліжко.

В кімнаті западає тиша. Я надто налякана, щоб скрикнути. Не знаю, звідки взявся цей спомин, але в мене в пам'яті зринає видиво – мертва миша, яка витріщається просто на мене величезними мертвими очима. Вона зовсім поруч, майже впритул до мене. А я з якоїсь причини не можу втекти. Вона от-от накинеться на мене, промчить по мені своїми скаліченими лапами, своїми брудними пазурами просто по моїй вкритій сиротами шкірі, хвіст ковзне по моїх зведених криком губах...

Зараз я така сама закам'яніла, як тоді, у цьому химерному споміні.

Я ж питала Джека, чи є в будинку миші, коли приходила на оглядини. Питала ж? Шарудіння під ліжком жене в мене з голови ці думки. Воно спонукає мене до активних дій. Одним стрибком долаю всю кімнату. Відштовхую стілець, смикаю ручку. Захрюскую за собою двері й хапаю повітря, не в змозі відхекатися. Оце маленьке створіння проти великої дорослої мене? Знаю, яка це дурість, але я не здатна цього витримати.

– Дже... – Я затинаюся, хоча страх поймає мене все дужче.

Я знаю, він усе владнає, але останнє, що мені треба, – це щоб оцей от любитель розпускати лабеті з'явився в мене в кімнаті.

Але ж стривайте, я ж не зможу провести цілий ранок, похлинаючись страхом під дверима! Мені треба збиратися на роботу!

Раптом мені спадає на думку, що, якби в мене був віник, я б могла випхати мишу на майданчик, а там хай собі чекає на появу Джека – Марта, мабуть, надто витончена пані, щоб вирішувати подібні питання. Або ще краще – оце маленьке чудовисько могло б десь подітися до того моменту, як я зважуся повернутися в кімнату. Вони ж справдешні Гудіні, ці малі тварюки...

Озброївшись позиченим у комірці під сходами віником, я обережно прочиняю двері й прослизаю в кімнату, спиною притискаюся до стіни. Опускаюся накарачки й зазираю під ліжку. Воно й досі там. Наче в засідці. Дивлюся на нього. Воно завмирає. Можливо, миша заціпеніла від жаху – так само, як я через її появу. Мене знову охоплює паніка, коли я зустрічаюся з нею поглядом. Очі в неї широко розверсті, такі ж нажахані, як і мої.

Давній спомин знову накриває мене з головою. Великі очі мертвої миші, що втупилися в мене.

Кричу. Кричу. Кричу.

Поверхом нижче чути якийсь гуркіт, звук важких кроків. Двері рвучко розчахуються. Вривається Джек.

Побачивши мене на підлозі, він питає коротко:

– Що сталося? ...А, звісно. Миша, так?

Насилу спинаюся на ноги, зі злістю відсмикнувши руку, коли він намагається мені допомогти.

– Ви ж казали мені, що у вас немає проблем з мишами!

Вигляд у нього водночас безневинний і зневажливий.

– Я таке казав? Не пам'ятаю. Певна річ, в будинку є миші. Достобіса. На Бога, це ж вікторіанський будинок, люба! Та ви хоч один такий маєток спробуйте в цьому місті знайти, де б не було мишви!

Він забирає в мене з руки віник.

– То де тут ця мала паскуда? А, ондечки ти... ага! Та в неї ж хвіст до мишоловки потрапив! Тепер точно не втече.

Він правує віником – і от уже мишоловку, разом з мишею, витягнуто з-під ліжка. Я відстрибую геть у нестримній паніці, притискаючи долоню до серця, яке несамовито калатає. Джек бере мишоловку й піднімає її на витягнутій руці. Рот мій кривиться від огиди. Він тицяє її в мій бік – миша хилитається в повітрі, підчеплена за хвіст, смикається, несамовито намагаючись звільнитися. Не можу точно визначитися, з кого Джек знущається – з тваринки чи з мене. Мабуть, з обох. Він же бачить, яка я налякана.

– Нащо ви це робите? – хрипко видушую я. Голос починає тремтіти від люті. – Вам що, в кайф знущатися з тварини? Винесіть її звідси й відпустіть на всі чотири сторони!

Джек цокає язиком.

– Не можу. А що, як вона вернеться?

Цей бовдур мене вже дістав.

– Це ж ви запустили її в мою кімнату, так?

– Я?! – перепитує він зневажливо. – Та не верзійте ви дурню! Моя дружинонька чітко і ясно наказала мені триматися від вас якнайдалі, і саме це я й робив, допоки ви не загорлали так, наче до вас завітав сам Фредді Крюгер!

Не вірю жодному його слову. Це ж яким чином миша могла потрапити в мишоловку на горішньому поверсі будинку? Він, мабуть, десь упіймав ту малу почвару, запхав її в мишоловку й залишив у моїй кімнаті, щоб я на неї натрапила. Такий собі театр абсурду, щоб дошкулити мені.

От що за звук, схоже, я чула, коли спустилася на перший поверх. Тоді щось грюкнуло нагорі. Це він вийшов з їхньої спальні з мишею й прослизнув до моєї кімнати. От паскуда!

З вигуком огиди Джек виходить, а за кілька хвилин повертається. В одній руці в нього й досі мишоловка з мишею, а в другій щось схоже на відрізок свинцевої труби. Дуже обережно він кладе безпорадну мишу на підлогу. Кидає на мене погляд, очі блищать. А тоді здимає трубу й б'є. Він не просто вбиває тваринку – він її роздушує з невимовною жорстокістю. Миша перетворюється на місиво хутра й плоті, білі фарбовані мостини забризкані червоною кров'ю.

Я хапаю повітря, охоплена гнівом і жахом.

– Нащо ви це зробили?! Чому не відпустили її?!

– Це був найгуманніший вихід, Лізо.

Він бере пластиковий пакет і вкидає в нього рештки миші й мишоловку. Зводиться, дивиться на мене. Очі блищать – це не жорстокість і не гнів, а радше вже прихована погроза.

Я мовчу. Лишень дивлюся йому в спину з невимовною люттю, коли він рушає до дверей.

Коли Джек нарешті забирається з моєї кімнати, я йду у ванну – в їхню ванну! – й приношу звідти губку. Тру, тру, тру, допоки на білих мостинах не лишається ані сліду крапель крові й хутра.

Розділ восьмий

Тиняюся навкруги, нарізаю кола кварталом, знову никаю туди й назад, аж нарешті зупиняюся перед дверима студії доктора Вілсона. Я все ніяк не могла зважитися, а тому на десять хвилин спізнилася на нашу першу зустріч. Але я й справді не можу зібратися на силі. Психіатри, психотерапевти, мозкоправи. Вони не здатні мені допомогти. Ба гірше, черговий сеанс може лише відкинути мене ще глибше в темряву, де чатують самі жакіття. Позбавити мене контролю над власним життям, за який я чіпляюся щосили.

Глибоко вдихаю, повітря наповнює спрагли легені.

Нагадую собі, що роблю це заради мами й тата. Такий собі завчасний подарунок їм на Різдво. Усміхаємося й махаємо, зціпивши зуби, – от як це називається. Жодних сумнівів не маю, що добрий доктор – чудовий хлоп, схоже, навіть, справдешне світило у своїй галузі, але я знаю, що він мені не зарадить.

Він не здатний. Тепер жодна людина на це не здатна.

Окрім мене самої.

Не знаю, чому Вілсон називає свою приймальню «студією», – він же наче психіатр, а не рок-зірка. Може, це нове модне словисько, яким психіатри тепер величають свої робочі кабінети. Його студія розташована в елітному Гемпстеді[13 – Гемпстед – багатий житловий район у Лондоні, який віддавна має популярність у науковців, митців і медіа-персон.], в гарненькому окремому котеджі. Мерседес, припаркований перед ним, аж волає про грубі гроші. Мабуть, серед клієнтів доктора Вілсона – самотні мільйонери, бідолашні багаті дітки й інший подібний контингент.

Навіть після того, як я натискаю на дзвінок, мене не полишає бажання накивати п'ятами. Але Вілсон виявляється аж надто прудким: двері шпарко відчиняють дуже впевненим рухом.

Незважаючи на свою тривогу, я заледве стримую сміх. Він просто викапаний Зигмунд Фройд: коротко підстрижене волосся, охайна сива борідка. Навіть окуляри трохи схожі на пенсне. Але ілюзія розвіюється, щойно він розтуляє рота. Доктор говорить правильною англійською, без натяку на німецький акцент.

– Лізо? Дуже радий познайомитися.

В нього глибокий, повільний голос – він наче зважує кожне слово, перш ніж його вимовити.

Надворі ранок суботи, передпокій і приймальня порожні, в студії ми сам на сам. Поки ми йдемо до кабінету, він розпитує мене про те, як ведеться батькам; схоже, він не бачився з ними вже досить тривалий час. Потрапивши в його кабінет, я знову на силу стримую сміх. В нього там стоїть кушетка! Справдешня кушетка! Навіть на позір дуже дорога, обіп'ята чорною лисучою шкірою.

– У вас є кушетка! – Я не їму віри власним очам.

Він не ображається, натомість лагідно всміхається, в кутиках очей помітні зморшки.

– Дехто з моїх клієнтів саме на це й розраховує, тому мені не хотілося їх розчаровувати. Лягайте, якщо хочете. Або, якщо так вам буде зручніше, отам обіч є зручний стілець.

Я не можу втриматися. Забираюся на кушетку, наче на карусель на ярмарку. Вмощуюся зручніше, поринаю у шкіряні обійми. Доволі затишно, але головне мое бажання – завершити з усім цим якомога швидше, тому я відмовляюся від чаю, кави й мінералки.

Не встигаю я оговтатися, а Вілсон уже сидить на своєму стільці, зчепивши пальці в замок на коліні.

– Чи ви не проти, щоб я записував дещо з того, про що ми сьогодні говоритимемо?

Хитаю головою. Хай собі записує, що мені? Я знаю, які запитання він мені ставитиме, і ладна відтарабанити йому всі потрібні відповіді й забратися звідси. Втім, не можу позбутися тривоги – а що, як втрачу самовладання, якщо почну детально переповідати йому власну історію?

– Ну що, може, для початку розповісте дещо про себе? – починає він.

Та без проблем. Я озвучую заздалегідь підготований варіант власної біографії – гладенько, наче шовком шию.

Порядна дівчина з середнього класу, родом із Суррею, єдина дитина, яка зростала в пасторальному середовищі, з люблячими й психічно врівноваженими батьками, які забезпечили мене всім необхідним. Буквально всім. Я була одна з найкращих учениць з усіх предметів у приватній школі – у рекламній брошурі цей заклад без зайвої скромності йменував себе «видатним». Я стала однією з тих небагатьох дівчат-випускниць, які вступили в університет на точні науки, а потім посіла високооплачувану посаду у відділі програмного забезпечення у фінансовому секторі. Швидко просувалася кар'єрними сходами. Я дисциплінована, вмію концентруватися на завданні, працюю. В мене немає справжніх подруг, але, відверто кажучи, кому вони треба? А от хлопець був. Так, один, ви все правильно почули. Ні, я ніколи не ставала жертвою насильства, тому цю тему можна закрити. Ні, наркотики також не вживала й не страждала на жодний з видів залежності. Оце й усе. Отака от я.

Помічаю, що він робить забагато нотаток, забагато більше, ніж годилося б з огляду на те, що я йому розповіла. Мені спадає на думку, що доктор, можливо, просто складає список покупок. Може, йому кортить марнувати на розмову зі мною суботній ранок приблизно так само, як мені – на спілкування з ним. Хтозна, може, він зголосився на це лише задля того, щоб зробити приємне моїм батькам. Аж тоді я згадую, що він – батьків друг, тому, можливо, знає забагато більше, ніж може здатися.

Не стримавшись, встромляю нігті в м'яку шкіру кушетки.

– Зрозуміло.

Оцей стриманий коментар – це достеменно не те, чого я від нього сподівалася. Авжеж, зараз почнуться запитання. Втім, він не ставить жодного. Але й нотаток більше не робить.

Вже не переймаючись тим, яке враження це справить, я хрипко, роздратовано вигукую, майже кричу:

– Значить так, одразу ж домовмося. Я не божевільна. Розумієте? Я не божевільна!

Звідки воно взялося? Оце слово на «б» – останнє, яке я збиралася озвучити під час нашого сеансу.

Доктор знову лагідно мені всміхається.

– Гадаю, Лізо, що ви зрозумієте: зараз серед представників мого фаху мало хто використовує слово «божевільний». А якщо й залишилися такі, то цих людей варто викинути з професії.

Він легенько зітхає, вивчає свої записи.

– Ваш батько згадав, що чотири місяці тому дещо сталося. Нещасний випадок, який, на його думку, ви, може, схочете зі мною обговорити. Це так?

Так типово для мого татка називати оту подію «нещасним випадком». Дрібничка така собі. Наче йдеться про щось, що час від часу може статися з кожним.

Знизую одним плечем.

– Якщо хочете.

– Ідеться не про те, чого хочу я, Лізо, а про те, чого хочете ви.

Здається, нам таки доведеться це обговорювати.

– Гаразд, тоді поговорімо про той «нещасний випадок».

– Хочете розповісти мені, що саме тоді сталося?

Я не хочу, але все одно доведеться. Голосно зітхаю; мені не хочеться, щоб голос тремтів. Сироти впертоймають шкіру. Зосереджуюся. Починаю говорити таким відстороненим тоном, наче роблю доповідь.

– Ну що ж. Гадаю, я була тоді не в гуморі. У мене для таких випадків були ліки. Напередодні я погано спала. У мене бувають час від часу напади нічних жаків, це триває ще з дитинства, і саме тоді один з них був у розпалі. Я майже не спала, тому на роботі взяла відгул. В обід я хильнула горілки, а для того, щоб настрій покращився, ковтнула кілька пігулок з тих, що були в аптечці. А потім ще кілька, і запила їх горілкою. Відтак іще. І ще. Я не тямала до пуття, що роблю. Я була втомлена й вибита з колії своїми нічними жакіттями. Напевне, я відключилася. Мене знайшли на

підлозі у ванній. Наступне, що я пам'ятаю, – це як мені в шпиталі промивали шлунок.

А от тепер на черзі найважче.

– Вони... – ну, тобто лікарі в лікарні, мама й тато... перш за все тато, – вирішили, буцімто я намагалася накласти на себе руки.

Я відчуваю привид тієї безликої людини, яка написала прощальну записку, – цей чоловік наче лежить на кушетці зі мною обіч. І не сказати б, що це незручно, – навпаки, він наче додає мені сил.

Доктор і досі щось нотує.

– А ви й справді намагалися?

– Що?

– Накласти на себе руки?

Зітхаю і всерйоз обмірковую це запитання.

– Широ кажучи, не знаю. Може, й так. Батьки, авжеж, у цьому переконані. І тепер я мушу регулярно їх навідувати й виходити на зв'язок, щоб вони переконалися, що я й досі топчу ряст.

– А раніше ви розглядали всерйоз можливість укоротити собі віку?

Заплющуюся. Важке запитання, але я щосили намагаюся на нього відповісти.

– Ну... не те щоб. Але іноді мені кортить, щоб мене не було, розумієте? Можливо, треба було згадати про це раніше: в підлітковому віці в мене був розлад харчової поведінки. Іноді мені здається, що це була така спроба зникнути, потрапити звідси деінде. Інколи мені кортить, щоб прийшла смерть і просто забрала мене до Шангри-Ла[14 – Шангри-Ла – вигадана країна, описана в 1933 р. в романі письменника-фантаста Джеймса Гілтона «Втрачений горизонт», є літературною алегорією Шамбали. Назва «Шангри-Ла» означає місце, де здійснюються мрії, царство вічної молодості, земного раю, утопії, вічного блаженства й райської насолоди.], де тихо й спокійно. У місце, де не буде страшних снів. Знаєте, от як на надгробках вікторіанської доби писали: «Там же безбожники перестають докучати, і спочивають там змученосилі»[15 – Йов 3:17 (пер. І. Огієнка).].

Доктор усміхається.

– Це цитата з Біблії, з Книги Йова.

– Сердешний Йов. Мені його шкода.

– А за ці роки ви зверталися по професійну допомогу через свої проблеми?

– Так, багато разів.

Чесно кажучи, я про це хоч книжку писати можу.

– Коли, ще в початковій школі, в мене не виходило дати собі ради, мій таточко-лікар намагався з'ясувати, що ж зі мною не так, і консультувався в лікарів вашої спеціальності. Мої батьки страшенно переймалися, а тому відрядили мене на консультацію до дитячого психолога. Файна леді. Завжди носила спідниці від Бів'ен Вествуд[16 – Бів'ен Вествуд – британська дизайнерка і модельєрка, засновниця стилю панк і New Wave у моді.]. Спитала мене, чи не цькують мене інші діти. Я відповіла, що ні. Тому вона вирішила, що все через булінг, хай навіть я їй сказала їй, що ніхто мене не цькував.

Я крадькома зиркаю на нього.

– Боюся, мені ніхто не зможе зарадити.

– А ваш батько? Що він із цього приводу думає?

– Мій... батько? – перепитую звільна. Подумки повертаюся туди, до саду в батьківському котеджі. Згадую тата, який обережно гойдав мене на гойдалці.

– Так, – м'яко провадить доктор Вілсон. – Ви сказали, що він намагався вам допомогти, коли ви були ще дитина. Ви згадуєте його частіше, ніж матір. Також він лікар-професіонал, в якого є чимало друзів у цій галузі. Мені цікаво, що з цього приводу думає він. Він вам про це не казав?

Я мовчу. Цього я не сподівалася. Я дуже гостро усвідомлюю той факт, що батьки ніколи в житті не зраджували мене. Тож я не хочу зраджувати їх. А надто свого обожнюваного татка. Як і всіх дітей, іноді батьки мене страшенно дратують, але вони ніколи не били мене в спину. Я вже відкоригувала свою оповідь, щоб не здаватися зрадницею, тож зараз підводити їх я не збираюся.

Обдумую, що б таке відповісти, але, здається, хоч би що я зараз бевкнула, все буде зрада.

Я рвучко сідаю й опускаю ноги на підлогу.

– Перепрошую, докторе. Мені треба йти.

Він – живе втілення співчуття.

– Певна річ, якщо бажаєте.

– Я тільки змарнувала ваш час.

– Анітрохи.

Зводжуся. Мене трохи загойдує. Намагаюся уникати рентгенівського погляду доктора Вілсона. Я змарнувала його час. Якби ж то я була з числа його прибитих непозбувною бентогою мільйонерів, він би за цю нашу коротеньку розмову отримав кілька тисяч. Натомість він змарнував на мене вільну

суботу, щоб зробити послугу мамі й татові, й нічого не заробив. А зараз, коли ми підійшли до найцікавішого, я взагалі накипаю п'ятами.

Вже підступивши до дверей, питаю, чи може він дещо для мене зробити.

– Певна річ.

– Я дуже вдячна, що ви приділили мені час, так, дуже вдячна... але більше я до вас не прийду.

– Розумію.

Я й досі уникаю його погляду.

– Я оце подумала... Може, якщо ви перестрінете батька чи розмовлятимете з ним телефоном... чи не могли б ви сказати, що я ходжу до вас на сеанси? Вони з мамою тоді заспокоїлися б, у них трохи відлягло б від серця. Вони б не хвилювалися.

Доктор Вілсон співчутливо всміхається.

– Це було б неетично з мого боку, Лізо. Я маю на увазі, неетично з особистого погляду, не з професійного. Слухайте, може, присядете на мить?

Я сідаю на край канапи.

– Ці сеанси... вони не мають жодного стосунку до ваших батьків і моїх з ними стосунків, і ніхто нікому не робить ніякої послуги. Мета наших зустрічей – допомогти вам. Якщо вам здається, що наші зустрічі здатні зарадити, приходьте наступної суботи. Незалежно від вашого рішення я буду тут наступного тижня о цій самій порі. У мене завжди багато роботи.

– Сумніваюся, що ви зможете мені допомогти.

Вперше за сеанс голос мій тремтить.

– Може, й ні. Але в мене чималий досвід у цій сфері. Тож, можливо, щось і вийде. Мушу вам ще дещо сказати. Відверто розповідаючи мені про те, що ви думаєте чи відчуваєте, ви нікого не зраджуєте.

Не знаю, що він має на увазі. Але хай там як, це не має значення. Я не повернуся.

Але все одно кажу:

– Добре, я подумаю.

Доктор Вілсон проводить мене аж на ганок. Коли він відчиняє двері, я обертаюся до нього.

– Я раніше почувалася так, наче застигла в часі. Не могла зрушити з місця.

– Раніше? – Він спантеличено дивиться на мене. – Ви сказали «раніше». Щось змінилося?

– До побачення, докторе.

Я роблю крок на вулицю. Розвертаюся до нього спиною.

– Інколи мені здається, що я живу чужим життям. Що це не те життя, яке мені належалося.

Перш ніж він встигає відповісти, я прожогом кидаюся навтьоки вулицею – наче злодюжка, яку заскочили на гарячому.

Розділ дев'ятий

Мене квапливо минають люди, виходячи зі станції метро, – вони рухаються в так добре відомому стрімкому лондонському ритмі. Я ж додому потраплю не скоро. У порівнянні з ними я повзу, наче слимак. М'язи в мене на ногах ніби перетворилися на камені. Я страшенно втомлена. Боже милий, я просто виснажена. Невидима рука наче висмикнула мене з розетки. І виснажила мене не робота, а отой прощальний лист, що я його знайшла.

«Всім зацікавленим особам».

Це останнє, про що я думаю, перш ніж наді мною нарешті милосердно зглянеться сон, і перше, про що згадую, тільки-но розпочинається новий день. Це єдине, що я можу дати цьому чоловікові, – все інше, про що він благав, не від мене залежить. Може, річ у моїй власній недолугій спробі вкоротити собі віку – чи хтосьна, чим він насправді був, той злочасний випадок?... – не знаю, але я просто не можу полишити свого невидимого сусіда на самоті. Одержима. Так якось назвав мене один з моїх психотерапевтів. Якщо вже якась ідея спала мені на гадку, викинути її з голови я не можу. Вона росте, збільшується, допоки повністю не заповнює мої думки. Тож тепер у мене, на додачу до всіх моїх проблем, ще й мертвий чоловік у голові.

Минув уже майже тиждень після того випадку з мишею. Марта приходила в мою кімнату з вибаченнями й запевняла, що Джек ніколи б не зробив такої жахливої речі, як та, в якій я його звинувачую. Кумедно, вона, здається, в курсі того, що чоловіченько наставляє їй роги, а от стосовно всього іншого перебуває в блаженному невіданні. Я дозволила їй виголосити цю промову й навіть сперечатися не стала, натомість ввічливо вказала на двері. Відтоді з Джеком ми не стикалися... і хай би воно так тривало й надалі. Якщо він більше не втне ніякої капості, то якось уживемося.

Повз мене проходить ще один мешканець передмістя, досить відчутно зачепивши мене плечем. Прискорюю крок, рушивши головною вулицею. Завертаю за ріг на вуличку, де на мене чекає мій новий будинок. Коли я підходжу ближче, то бачу, що сусідка Марти й Джека підрізає трояндові кущі в себе в присадку. Відтоді, з нашої вікопомної зустрічі, коли вона звинуватила

мене в тому, що ми з Мартою і Джеком глузували з її саду, я її бачу вперше.

Джек ще тоді стверджував, буцімто все це лише маячня божевільної старої. Не стримуюся – кривлюся. «Божевільний» – таке паскудне слово. Геть-чисто тавро на все життя.

Зрозуміло одне: особливої прихильності між цією пані й моїми орендодавцями немає.

А що, як?..

Рішучо крокую до неї.

Вона припиняє підрізати квіти й злостиво зиркає на мене. Кутики вуст невдоволено опускаються. Її літні штани й зашмарована землею сорочка здаються на цій пані якимись лантухуватими – такою мірою вона тендітна. Незважаючи на те, що на вулиці тепло, на голові в неї й сьогодні вовняний капелюх з плетеною квіткою. Ознаки віку добре помітні на її обличчі, але жодного натяку на те, що в неї «дах поїхав», як тоді красномовно сформулював це Джек, у погляді цих пильних карих очей немає.

– Мене звати Ліза, – кажу, видушивши з себе широку усмішку.

Вона не всміхається у відповідь. Взагалі-то вона натомість кривить губи й супить брови, демонструючи роздратування.

Несподівано лунає наполегливе нявчання. Опускаю очі й бачу кицьку – смугасту, вгдовану, у нашійнику зі срібним бейджиком. Вона треться об ногу жінки. Ще одна кицька пасе задніх – вона плямиста, різнокольорова, хапає лапами землю на газоні, полюючи за чимось.

– Бетті, – звертається моя нова сусідка до кицьки, що треться біля її ноги. – Ані на крок від мамусі, ти ба? – Голос її сповнений ніжності. – А піді-но пограй з Девісом.

Бетті й Девіс. А, звісно. Бетті Девіс[17 – Бетті Девіс (1908–1989) – американська акторка кіно, театру й телебачення, популярна в 1930–1940-х рр. Стала першою президенткою Американської академії кіномистецтва. На відміну від багатьох актрис, охоче грала негативних персонажів.].

Кицька муркає й рушає геть – чемно чимчикує брукованою доріжкою, наче ідея брьохати газоном напрямки для неї надто обурлива.

– Чого вам треба? – питає жінка. Примружившись, вона вороже роздивляється мене.

– Я оце щойно переїхала до будинку по сусідству.

Вона гортанно зневажливо форкає.

– Що, ви з цих?

– З яких «цих»?

- З їхніх друзів. - Вона майже випльовує це слово, наче воно найотруйніше у світі. Дивно, що троянди її не гигнули просто тут і зараз. - Дякую уклінно, панночко, за файні манери й за те, що знайшли час привітатися - ваша матінка, поза всякими сумнівами, добре виховала вас, - але якщо мене знову побачите, то краще пензлюйте собі своєю дорогою. Я буду за це вам дуже вдячна.

Вона клацає секатором.

- Ні, - квапливо намагаюся переконати її я. - Вони мені не друзі. Я просто винаймаю кімнату на третьому поверсі.

Її обличчя трохи розпружується, м'якшає. Вона роздивляється мене, наче наново оцінюючи.

- Знаєте, от що я вам скажу. На вашому місці... - сичить вона голосно, поза всякими сумнівами, сподіваючись, що почують сусіди, - я б озброїлася пляшкою святої води, перш ніж мати справу з цими двома.

Я стишую голос, сподіваючись, що цього буде достатньо для того, аби вона зрозуміла: я воліла б, щоб Марта й Джек не дізналися про нашу розмову.

- Ви що, погано з ними ладнаєте?

Повертається Бетті, третя об ногу господині.

- Ви, напевне, мали на увазі, що це вони не ладнають зі мною. Я живу на цій вулиці шістдесят із гаком років, ще відколи була дівчинкою. Цей будинок належав моїм татові й мамі, і колись він перейде моїм онукам.

Вона знову знайомо кривить губи.

- Хоча, зважаючи на те, як нащадки моєї Лотті останнім часом на мене зиркають, вони, схоже, не проти, щоб я якнайшвидше зустрілася зі всемогутнім Творцем. Зухвалі шмаркачі. От казала ж я Лотті, що варто було їх березовою кашею годувати як годиться ще тоді, багато років тому. Якщо не шануватимуться, залишу все Бетті й Девісу.

Уявляю, яке враження це справить на її родину. Судовий позов століття, коти проти людей.

- Еммм... Я не розчула вашого імені.

- Бо я його не називала, - відсварюється вона.

Аж тоді її зморшкують обличчя раптом осяє бешкетна усмішка.

- Оце так ми казали хлопцям замолоду. Я була не проти піти на танці до Пале[18 - Пале - відома танцювальна зала в Гаммерсміті в Лондоні, яка працювала з 1919 до 2007 р.] чи в Сохо[19 - Сохо - торгівельно-розважальний квартал у центральній частині Вест-Енду.], але не надто квапилася стягати з себе трусики.

Не можу стримати усмішки. Оце характер у бабці. Нівроку, мені подобається.

Очі в неї блищать.

– Мене звуть Патриція, можна Петсі. А Тріш не можна. Була в мене якось знайома на ймення Тріш – голосюга в неї був чисто тобі сирена, а характер такий, що краще б вона з «Титаніком» потонула. – Патриція озирається на будинок. – От вона б із цими двома порозумілася любесенько – сиділи б собі рядочком, наче трое мавп, що на гілці запихаються бананами.

– Петсі, – я вирішую, що варто вжити коротку форму імені, аби заприятелитися з нею, – що сталося між вами й Мартою з Джеком?

– Зараз покажу. – Вона гінко йде до дверей.

Не можу повірити в те, що мені аж такою мірою пощастило. Кваплюся за нею слідом, кицьки з нявчанням простують за мною. Петсі веде мене крізь захарашений усякою всячиною вестибюль – тут є почепний дерев'яний стіл, вішак у вікторіанському стилі, стіни завішані родинними світлинами й сучасними фотокартками усміхнених дітлахів. Поза всякими сумнівами, це саме вони тепер, подорослішавши, воліють якнайшвидше загарбати собі будинок цієї пані. Ми приходимо в глибину котеджу. Там, де в Марти й Джека кухня, в Петсі затишна оранжерея, затоплена сонячним промінням. Петсі прочиняє зашклені двері й жестом вказує на сад. Він нагадує прегарне тістечко – різнокольорові квіти, метелики, бджоли. Запаморочливий запах зела й квіту. Біля дверей стоять блакитно-сірий мозаїчний стіл і такі ж самі стільці, а у віддаленому куті є лавка в затінку великого дерева. Таке затишне тихе місце.

Але нащо вона привела мене сюди?

Побачивши мовчазне запитання в моїх очах і мої спантеличено насуplied брови, Петсі підступається до мене. Шепоче:

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=67239414&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Сноски

1

Посилання на відомий вірш англійської поетеси Мері Говітт (1799-1888) «Павук і Муха». В центрі сюжету – підступний павук, який умовляннями, лестощами й красномовством заманює довірливу муху до свого павутиння. (Тут і далі прим. перекл.)

2

Чорна й біла плитка, що утворює різноманітні візерунки на підлозі холу, вважалася «візитівкою» найзаможніших будинків за вікторіанської доби.

3

Me Too (або #MeToo, з англійської – «Я теж») – хештег і соціальна акція-флешмоб, спрямована проти сексуального насильства й сексуальних домагань. Вони набули популярності в соціальних мережах у жовтні 2017 р. внаслідок секс-скандалу навколо кінопродюсера Гарві Вайнштейна.

4

Сніговик Фрості – персонаж американського різдвяного короткометражного мультфільму за мотивами однойменної популярної різдвяної пісні.

5

Люкарна – вид дахового вікна, переважно овальної або круглої форми.

6

100 ярдів - 91,4 м.

7

M25 - кільцевий автомобільний шлях завдовжки 188 км, розташований навколо Лондона.

8

Моул-Веллі - один з районів графства Суррей.

9

Мері Роза Еллін Беррі-Геннінгс - британська письменниця й ведуча кулінарного шоу. Вона є авторкою більш ніж сімдесяти п'яти книжок з куховарства, зокрема свого бестселера - «Біблії для випікання».

10

«Край "Дикий Захід"» - фантастичний телесеріал телеканалу НВО. Сюжет розгортається у футуристичному парку атракціонів «Край "Дикий Захід"», де в ролі мешканців Дикого Заходу виступають людиноподібні роботи.

11

Емі Джейд Вайнгаус (1983-2011) - британська співачка в жанрах соул-поп із джазовими мотивами. Визнана однією з найуспішніших британських поп-зірок. Увійшла до Книги рекордів Гіннеса, здобувши п'ять премій «Греммі».

12

Панч і Джуді – традиційний вуличний ляльковий театр, який спочатку виник в Італії в XVII ст., а потім з'явився у Великій Британії. Центральні персонажі театру – Панч і його дружина Джуді.

13

Гемпстед – багатий житловий район у Лондоні, який віддавна має популярність у науковців, митців і медіа-персон.

14

Шангри-Ла – вигадана країна, описана в 1933 р. в романі письменника-фантаста Джеймса Гілтона «Втрачений горизонт», є літературною алегорією Шамбали. Назва «Шангри-Ла» означає місце, де здійснюються мрії, царство вічної молодості, земного раю, утопії, вічного блаженства й райської насолоди.

15

Йов 3:17 (пер. І. Огієнка).

16

Вів'єн Вествуд – британська дизайнерка і модельєрка, засновниця стилю панк і New Wave у моді.

17

Бетті Девіс (1908-1989) – американська акторка кіно, театру й телебачення, популярна в 1930-1940-х рр. Стала першою президенткою Американської академії кіномистецтва. На відміну від багатьох актрис, охоче грала негативних персонажів.

18

Пале – відома танцювальна зала в Гаммерсміті в Лондоні, яка працювала з 1919 до 2007 р.

19

Сохо – торгівельно-розважальний квартал у центральній частині Вест-Енду.